

INFORME FINAL

JORNADA *MÓN LOCAL REFUGI*

Balanç de la resposta a la crisi de les persones refugiades en clau local

Jornada
Món Local Refugi
Balanç 2015-2019

Dijous 14 de març de 2019
de les 9h a les 20h
Sala d'Actes, 1a planta
Edifici de la Seu del Fons Català
Rambla de Santa Mònica, 10
08002, Barcelona

Organitza:

 FONS CATALÀ
DE COOPERACIÓ
AL DESENVOLUPAMENT

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ _____	4
1.1. OBJECTIUS	
1.2. PARTICIPANTS	
1.3. PÚBLIC OBJECTIU	
1.4. PROGRAMA	
2. PONÈNCIA INAUGURAL -----	9
3. BALANÇ I RENDICIÓ DE COMPTE -----	10
4. TAULA RODONA 1. LA GESTIÓ DE L'ACOLLIDA A CASA NOSTRA: HABITATGE, OCUPACIÓ I LLENGUA COM A FACTORS D'INCLUSIÓ -----	12
4.1. INTERVENCIÓ AJUNTAMENT DE BARCELONA	
4.2. INTERVENCIÓ AJUNTAMENT DE SANT JUST DESVERN	
4.3. INTERVENCIÓ AJUNTAMENT DE SANT BOI	
4.4. INTERVENCIÓ REFUGIATS BENVINGUTS	
4.5. INTERVENCIÓ CREU ROJA CATALUNYA	
4.6. INTERVENCIÓ GENERALITAT DE CATALUNYA	
5. TAULA RODONA 2. LES TRES RUTES DE FUGIDA: LA FRONTERA SUD, LA RUTA CENTRAL I LA RUTA ORIENTAL _____	18
5.1. PONÈNCIA EXPERTA: EL MAR MEDITERRANI, LA FRONTERA MÉS PERILLOSA DEL MÓN	
5.2. DRETS HUMANS A LA FRONTERA SUD: UNA CAMPANYA DE NOVACT, IRÍDIA I FOTOMOVIMIENTO	
5.3. OPEN ARMS: PROTECCIÓ PER PRESÈNCIA AL MEDITERRANI	
5.4. SUPORT LEGAL I ASSISTÈNCIA A LES PERSONES DEMANDANTS D'ASIL A LA GRÈCIA INSULAR	
5.5. SUPORT SOCIOEDUCATIU I RECUPERACIÓ EMOCIONAL DE LES PERSONES MIGRADES A LA GRÈCIA CONTINENTAL	
5.6. ASSISTÈNCIA A LES PERSONES REFUGIADES A CAMPS DE TRÀNSIT GRECS	
5.7. AJUT D'URGÈNCIA A LA POBLACIÓ REFUGIADA EN CAMPS DE TRÀNSIT MACEDONIS	
6. TAULA RODONA 3. MÉS ENLLÀ DE L'EUROPA FORTALESA: ELS PAÏSOS DE PRIMERA ACOLLIDA _____	25
6.1. PONÈNCIA EXPERTA: RESPOSTA I REPTES ALS PAÏSOS EN PRIMERA LÍNIA D'ACOLLIDA	
6.2. DIPUTACIÓ DE BARCELONA	
6.3. IMPACTE I REPTES D'ACOLLIDA DE PERSONES REFUGIADES AL MUNICIPI D'ARSAAL, EL LÍBAN	

6.4.	SUPORT EMOCIONAL A LES PERSONES MIGRADES A TRAVÉS DE LES ARTS ESCÈNIQUES I LA COMICITAT	
6.5.	ATENCIÓ PSICOSOCIAL I LEGAL PER A DONES REFUGIADES SIRIANES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA BASADA EN GÈNERE	
6.6.	ESCOLARITZACIÓ DELS FILLS DE MIGRANTS I REFUGIATS I PREVENCIÓ DE LA VIOLACIÓ DELS DRETS DE LES PERSONES EN TRÀNSIT	
7.	TAULA RODONA 4. EDUCACIÓ PER LA JUSTÍCIA GLOBAL I INCIDÈNCIA	
	POLÍTICA _____	30
7.1.	PONÈNCIA EXPERTA: LA INCIDÈNCIA POLÍTICA, UNA EINA DE TRANSFORMACIÓ SOCIAL	
7.2.	INTERVENCIÓ D'EDUCACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL: "TENIM DRETS, TEIXIM LLIBERTATS"	
7.3.	BENVINGUTS: CONSOLIDACIÓ DE LA XARXA DE MUNICIPIS ACOLLIDORS I SOLIDARIS AMB LES PERSONES REFUGIADES	
7.4.	QUÈ PUC FER JO DAVANT LA CRISI DE LES PERSONES REFUGIADES?	
7.5.	"THE BACKWAY", PROJECTE DE SENSIBILITZACIÓ SOBRE ELS MOVIMENTS MIGRATORIS D'ÀFRICA A EUROPA	
7.6.	ACTIVISME EN DRETS HUMANS: LITIGIS I ACCIONS POLÍTIQUES D'INCIDÈNCIA	
7.7.	ELS AJUNTAMENTS CATALANS DENUNCIEN: MOCIONS I XARXA DE CIUTATS REFUGI	
8.	CLOENDA _____	38
9.	CONCLUSIONS _____	38
9.1.	VALORACIONS GENERALS DE LA JORNADA MÓN LOCAL REFUGI	
9.2.	VALORACIONS DELS ASSISTENTS	
9.3.	ACCIONS FUTURES	
10.	ANNEXOS _____	44
10.1.	PONÈNCIA INAUGURAL MERITXELL BUDÓ	
10.2.	INFOGRAFIES BALANÇ 2015-2019	
10.3.	MOCIONS APROVADES PELS AJUNTAMENTS CATALANS	

1. INTRODUCCIÓ

En el marc de l'escenari europeu d'incompliment dels compromisos d'acollida i vulneració flagrant dels drets humans de les persones que fugen, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament va endegar, el setembre de 2015, una campanya d'emergència recolzada per més de 300 ajuntaments, ens supramunicipals i campanyes ciutadanes, amb l'objectiu acompanyar la resposta a la crisi de les persones refugiades en clau local.

El darrer 14 de març de 2019, el Fons Català va organitzar una jornada sota el títol de "Món Local Refugi" per fer un balanç i una rendició de comptes sobre les intervencions humanitàries realitzades durant el període 2015-2019 en matèria de refugi.

Amb l'eslògan "No s'ha acabat!", la jornada, que va iniciar amb una ponència inaugural de la Sra. Meritxell Budó, alcaldessa de la Garriga i presidenta del Fons Català, seguida d'un breu balanç sobre el destí dels recursos gestionats i vehiculats a través del Fons, es va estructurar al voltant de quatre taules rodones dedicades, d'una banda, als projectes d'acció humanitària duts a terme a les rutes de fugida i als països de primera acollida, i d'altra banda, a les accions d'inclusió, sensibilització i incidència política realitzats a casa nostra. Cada taula va ser encapçalada per la ponència d'una persona experta que va dibuixar el marc teòric i la cartografia actual de la crisi del refugi.

Es va comptar amb la participació de representants del món local i la societat civil organitzada així com de representants d'entitats i municipis de països de primera acollida (el Líban, Jordània i Marroc) i de Grècia.

El present informe pretén recollir les qüestions clau de les intervencions que van tenir lloc durant la jornada *Món Local Refugi* així com identificar i fer una valoració dels aspectes positius i dels aspectes a millorar de la trobada, recollint els suggeriments i observacions de les persones assistents.

1.1. OBJECTIUS

- Posar en valor el rol fonamental que han jugat els municipis catalans en la gestió de la crisi política de les persones refugiades.
- Fer balanç i rendició de comptes dels projectes executats en el marc de campanya d'emergència *Món Local Refugi* endegada pel Fons Català el setembre de 2015 amb el suport de més de 300 ajuntaments, ens supramunicipals i campanyes ciutadanes.
- Analitzar els reptes que la crisi política del refugi planteja de cara al futur i dissenyar noves accions.

- Posar de manifest que aquesta crisi humanitària no ha acabat, que continuen els murs, les concertines, els camps, els desplaçaments forçats, la violació de drets, les deportacions, els centres d'internament i tants altres dispositius que atempten flagrantment contra la llibertat de les persones que fugen.

1.2. PARTICIPANTS

AJUNTAMENT DE BARCELONA · AJUNTAMENT DE SANT JUST DESVERN · AJUNTAMENT DE SANT BOI · GENERALITAT DE CATALUNYA · REFUGIATS BENVINGUTS · CREU ROJA CATALUNYA · REVISTA 5W · NOVACT · IRÍDIA · FOTOMOVIMIENTO · PROACTIVA OPEN ARMS · LEGAL CENTRE LESVOS (GRÈCIA) · FUNDACIÓ ACSAR · ACCIÓ LOGÍSTICA I SOLIDÀRIA · LEGIS (MACEDÒNIA) · DIPUTACIÓ DE BARCELONA · AUTORITATS LOCALS DEL MUNICIPI D'ARSAAL (LÍBAN) · PALLASSOS SENSE FRONTERES · ARAB WOMEN ORGANISATION (JORDÀNIA) · ASSOCIATION AHLAM (MARROC) · STOP MARE MORTUM · ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA · COMISSIÓ CATALANA D'AJUDA AL REFUGIAT · ASIL.CAT · LAFEDE.CAT · COL·LECTIU RUIDO PHOTO · OBSERVATORI DESC – LA GARRIGA GUERRERA · AJUNTAMENT DEL PRAT DE LLOBREGAT

1.3. PÚBLIC OBJECTIU

- Electes d'ajuntaments catalans
- Tècnics i tècniques municipals i d'ens supramunicipals de Catalunya
- Teixit associatiu

1.4. PROGRAMA

Jornada MÓN Local Refugi

PROGRAMA

9:00 h · **Inauguració institucional / Ponència inaugural**
Meritxell Budó, presidenta del *Fons Català de Cooperació al Desenvolupament*
i alcaldessa de la Garriga

9:15 h · **Balanç i rendició de comptes sobre els projectes executats en matèria de refugi 2015- 2019**
Victòria Planas, responsable de l'Àrea d'Emergència, Crisi dels Refugiats i Unitat d'Avaluació

9:30 h · **TAULA RODONA 1**
**LA GESTIÓ DE L'ACOLLIDA A CASA NOSTRA:
HABITATGE, OCUPACIÓ I LLENGUA COM A FACTORS D'INCLUSIÓ**
Modera: Cristina Puente, coordinadora del Servei d'Acollida, *Ajuntament de Sabadell*

- **Ramon Sanahuja**, director de Serveis d'Atenció i Acollida a Migrants, *Ajuntament de Barcelona*
- Representant de l'*Ajuntament de Manresa*
- Representant de l'*Ajuntament Sant Just Desvern*
- Representant de l'*Ajuntament de Sant Boi*
- **Oriol Amorós**, secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania, *Generalitat de Catalunya*
- **Pau Alonso**, soci activista, *Refugiats Benvinguts*
- **Enric Morist**, coordinador, *Creu Roja Catalunya*

11:00 h · **Torn de preguntes i debat**

11:30 h · **Pausa-cafè**, a càrrec de *Mescladís*, iniciativa d'economia solidària

12:00 h · **Ponència experta:**
El mar Mediterrani, la frontera més perillosa del món
Agus Morales, periodista i director, *Revista 5W*

12:20 h · **TAULA RODONA 2**
LES TRES RUTES DE FUGIDA: LA FRONTERA SUD, LA RUTA CENTRAL I LA RUTA ORIENTAL
Modera: Joan Ribas, Responsable de l'àrea d'Àfrica, Mediterrània i Àsia, *Fons Català de Cooperació al Desenvolupament*

Jornada MÓN Local Refugi

- **Drets humans a la Frontera Sud: una campanya de NOVACT, Irídia i Fotomovimiento**
Maria Soler, tècnica de projectes, *NOVACT*
- **Open Arms: protecció per presència al Mediterrani**
Mar Sabé, portaveu *Proactiva Open Arms*
- **Suport legal i assistència a les persones demandants d'asil a la Grècia insular**
Natasha Ntailiani i Vasilis Psomos, advocats, *Legal Centre Lesvos*, Illa de Lesbos
- **Suport socioeducatiu i recuperació emocional de les persones migrades a Grècia continental**
Núria Tatger, responsable de projectes, *Fundació ACSAR*, Atenes
- **Assistència a les persones refugiades a camps de trànsit grecs**
Agustí Pallarès, president, **Bernat Pratginestós**, voluntari, *Acció Logística i Solidària*, Idomeni
- **Ajut d'urgència a la població refugiada en camps de trànsit macedonis**
Jasmin Redjepi, membre activista, *LEGIS*, frontera de Macedònia amb Grècia, Bulgària i Sèrbia

13:45 h · **Torn de preguntes i debat**

14:15 h · **Dinar a peu dret**, a càrrec de *Mescladís*, iniciativa d'economia solidària

15:30 h · **Ponència experta: resposta i reptes als països en primera línia d'acollida**

Cristina Mas, periodista, *diari ARA*

15:50 h · **TAULA RODONA 3**

MÉS ENLLÀ DE L'EUROPA FORTALESA: ELS PAÏSOS DE PRIMERA ACOLLIDA

Modera: Victòria Planas, responsable de l'àrea d'Emergència, crisi dels Refugiats i Unitat d'Avaluació, *Fons Català de Cooperació al Desenvolupament*

- **Formació professional i ocupació per a joves refugiats palestins i sirians**
Ahmad el Jomaa, tècnic de projectes, *BAS – The National Institution of Social Care and Vocational Training*, Tir, Líban
- **Impacte i reptes de l'acollida de persones refugiades al municipi d'Arsaal, al Líban**
Rima Krounbi, sotsalcaldessa del municipi d'Arsaal, Líban
- **Suport emocional a les persones migrades a través de les arts escèniques i la comicitat**
Marta López Mas, tècnica de comunicació; i **Neus Ballbé**, actriu, *Pallassos sense fronteres*, vall de la Bekaa, Líban
- **Atenció psicosocial i legal per a dones refugiades sirianes víctimes de violència basada en gènere**
Wlla Nabeel, tècnica de projectes, *Arab Women Organisation*, Ar Ruzaifah, Jordània

Jornada MÓN Local Refugi

- **Escolarització dels fills de migrants i refugiats i prevenció de la violació dels drets de les persones en trànsit**
Abdelhamid Gharbi, secretari general; **Khadija Boubtana**, responsable de projectes; *Association AHLAM*, regió de Tànger-Tetuan-Al Hoceïma, Marroc

16:50 h · **Torn de preguntes i debat**

- 17:15 h · **Ponència experta: La incidència política, una eina de transformació social**
Toni Borrell, portaveu, *Stop Mare Mortum*

17:30 h · **TAULA RODONA 4**
EDUCACIÓ PER LA JUSTÍCIA GLOBAL I INCIDÈNCIA POLÍTICA
Modera: David Minoves, coordinador, *Fons Català de Cooperació al Desenvolupament*

- **Programa d'Educació per la Ciutadania Global: "Tenim drets, teixim llibertats"**
Maria Peix, cap de cooperació, *Àrea Metropolitana de Barcelona*
- **Benvinguts: consolidació de la xarxa de municipis acollidors i solidaris amb les persones refugiades**
Estel·la Pareja, directora, *Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat*
- **Què puc fer jo davant la crisi de les persones refugiades?**
Pepa Martínez, directora, *LaFede.cat*
- **"The Backway", projecte de sensibilització sobre els moviments migratoris d'Àfrica a Europa**
Pau Coll, fotoperiodista, *Col·lectiu Ruido Photo*
- **Activisme en drets humans: litigis i accions polítiques d'incidència**
Marco Aparicio, tècnic d'Habitatge i Ciutat, *Observatori DESC*;
i **Lorraine Leete**, coordinadora i advocada, *Legal Centre Lesvos*
- **Els ajuntaments catalans denuncien: Mocions i Xarxa de Ciutats Refugi**
Carme Martí, cap del departament de Ciutadania, *Ajuntament del Prat de Llobregat*

19:00 h · **Torn de preguntes i debat**

19:30 h · **Cloenda**
Amb la participació de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

2. PONÈNCIA INAUGURAL: LA RESPOSTA DEL MÓN LOCAL A LA CRISI DELS REFUGIATS¹

Meritxell Budó, presidenta del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i alcaldessa de la Garriga, va donar el tret de sortida a la jornada *Món Local Refugi* amb una benvinguda institucional i una ponència titulada “La resposta del món local a la crisi dels refugiats”.

En el seu parlament, Budó va fer referència al context de repte i incertesa al qual s’han enfrontat les autoritats locals catalanes i la Junta Executiva del Fons durant la darrera legislatura, que finalitzarà el proper 26 de maig, data de les eleccions municipals. Budó va fer explícita la complexitat, a escala global, del moment que vivim, fortament marcat per realitats molt colpidores, i va fer especial esment a la crisi política del refugi, la gran crisi humanitària del segle XXI que ha posat de manifest el retrocés viscut en matèria de drets humans.

Més endavant, va fer esment del compromís dels governs locals amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible o la Nova Agenda Urbana, fent èmfasi en la necessitat de compartir un horitzó de treball en comú.

Va recordar que a finals de 2015, la ciutadania va fer un fort reclam als seus dirigents polítics a respondre immediatament a la crisi de les persones refugiades. Davant aquesta crida, el Fons Català va decidir endegar una campanya d’emergència basada tant en l’acció humanitària com en el desplegament d’accions de sensibilització de la població i incidència política.

La campanya, actualment activa, va tenir com a principal objectiu, més enllà de pal·liar el patiment humà en les rutes de fugida i en els països de primera acollida, nodrir les onades de solidaritat ciutadana amb un discurs crític transformador que trenqués amb la vessant paternalista i caritativa de la cooperació.

Budó va concloure amb un agraïment als municipis catalans pel compromís i la capacitat de resposta que havien demostrat a l’hora d’abordar la crisi, i va subratllar l’importantíssim rol que juguen els ajuntaments en el procés d’inclusió de les persones novingudes així com en la pressió i incidència política davant la passivitat i la manca de voluntat d’altres òrgans de govern.

¹ Veure annex 10.1.

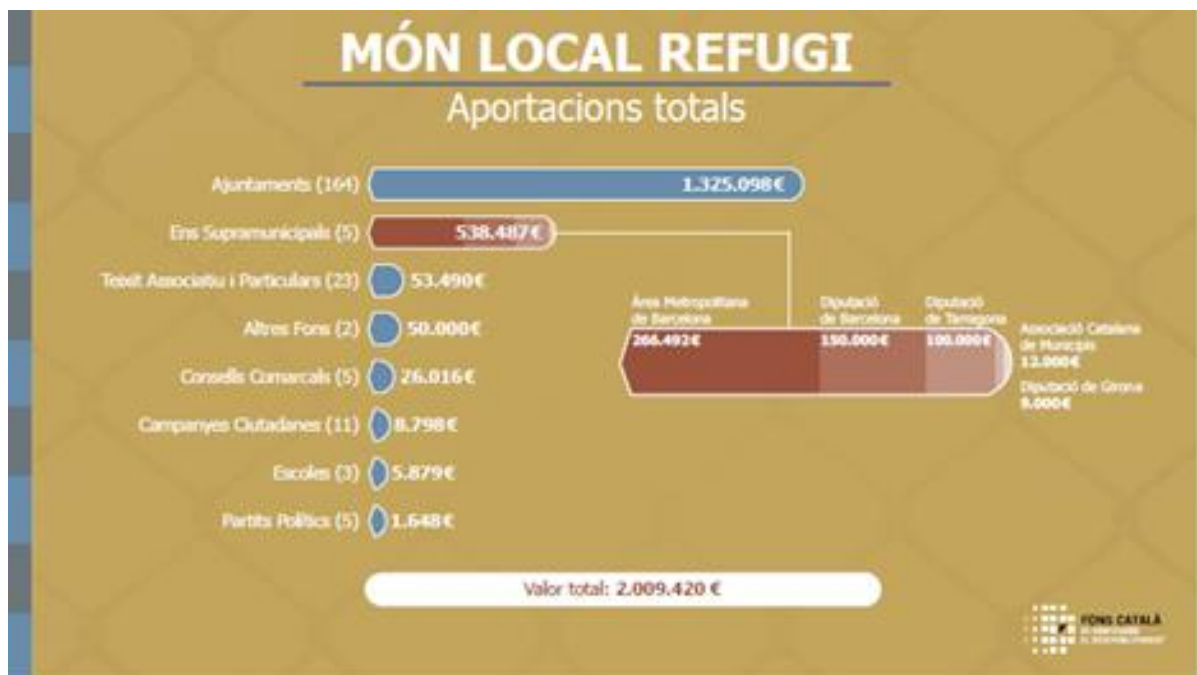
3. BALANÇ I RENDICIÓ DE COMPTES²

Victòria Planas, responsable de l'Àrea d'Emergència, Crisi dels Refugiats i Unitat d'Avaluació del Fons Català, va ser l'encarregada de dur a terme el balanç i la rendició de comptes de les aportacions realitzades pels ens locals i altres actors (ens supramunicipals, teixit associatiu, altres Fons, consells comarcals, campanyes ciutadanes, escoles i partits polítics) a la campanya *Món Local Refugi*, des del setembre de 2015 fins a dia d'avui.

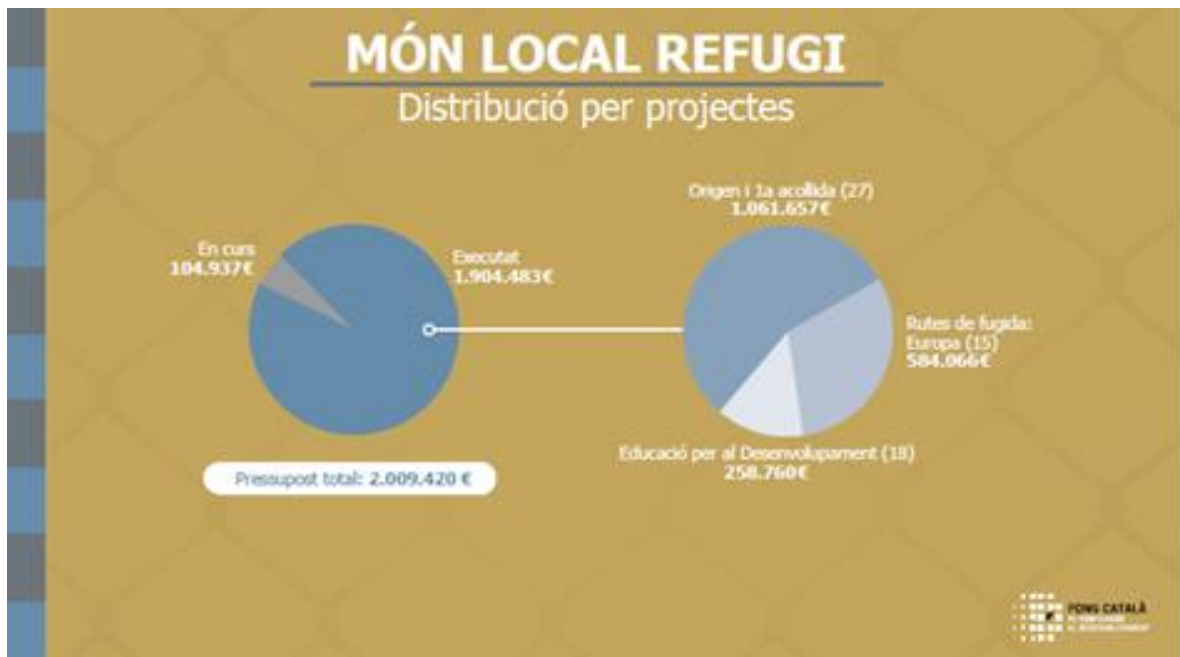
Per presentar les xifres i el destí dels projectes executats en matèria de refugi a casa nostra, a les rutes de fugida i als països de primera acollida, Planas es va acompanyar de les següents infografies:

Per presentar les xifres i el destí dels projectes executats en matèria de refugi a casa nostra, a les rutes de fugida i als països de primera acollida, Planas es va acompanyar de les següents infografies:

La campanya ha comptat amb un pressupost total de 2.009.420€, dels quals 1.325.098€ han estat aportats pels ajuntaments catalans, i 538.487€ pels ens supramunicipals, entre els quals hi destaca l'aportació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona i la Diputació de Tarragona.

² Veure annex 10.2.

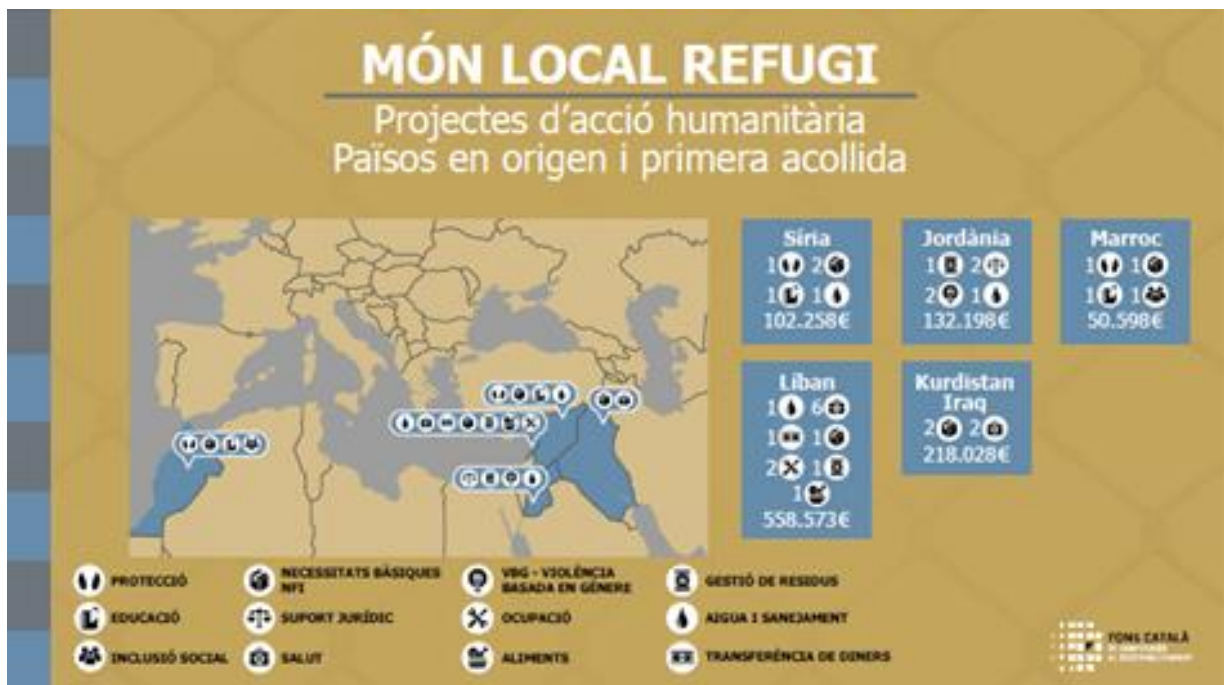
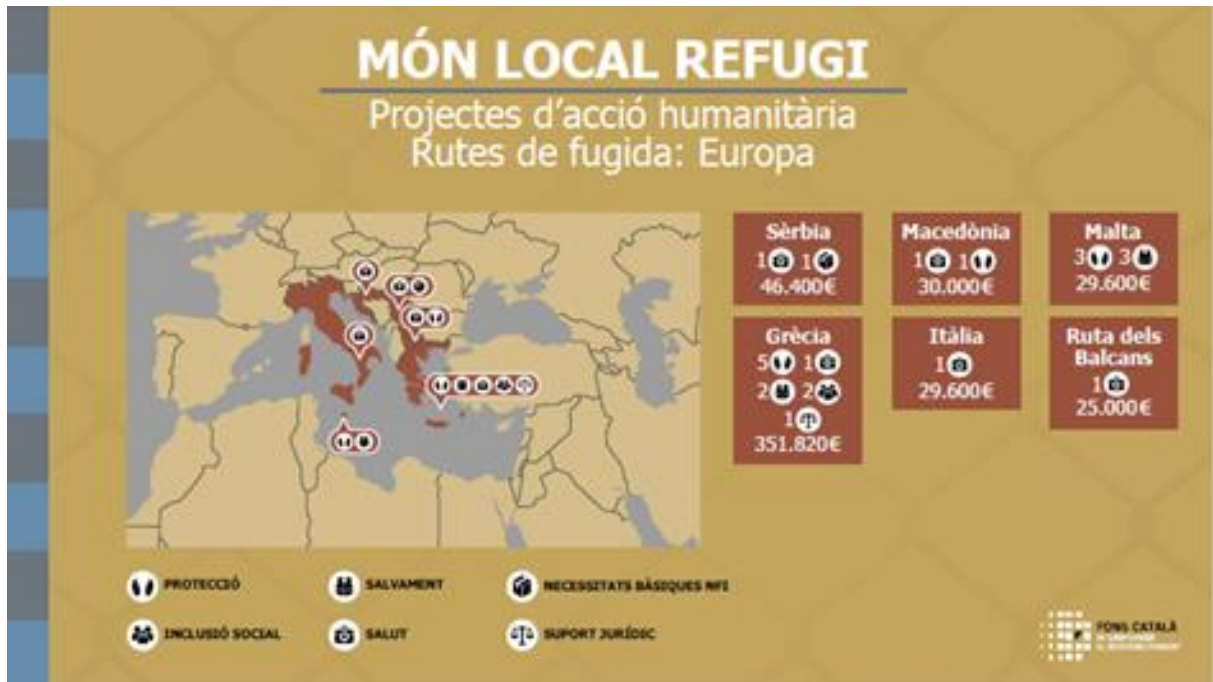

Del pressupost total, actualment s'ha executat el 94% (traduït en xifres, 1.904.483€). Els recursos s'han destinat majoritàriament a projectes en països d'origen del conflicte o països de primera acollida (un total de 27 projectes amb un pressupost de 1.061.657€), seguit de projectes a les rutes de fugida (un total de 15 projectes amb un pressupost de 584.066€), i de projectes d'Educació per al Desenvolupament (un total de 18 projectes amb un pressupost de 258.760€).

Dels projectes en origen o primera acollida, destaquen especialment els 13 realitzats al Líban, majoritàriament al camp de la salut, i els 4 duts a terme al Kurdistan-Iraq, en el sector de les necessitats bàsiques i la salut.

Dels projectes realitzats a les rutes de fugida a Europa és rellevant destacar els 7 projectes realitzats a Grècia, especialment en els camps de la protecció, el salvament marítim i la inclusió social.

Les accions d'Educació per la Justícia Global realitzades a casa nostra han tingut lloc, en la seva majoria, a escoles de primària i secundària. Destaquen també els projectes de sensibilització de la població en format xerrada, exposició visual o projecció d'un documental.

4. TAULA RODONA 1. LA GESTIÓ DE L'ACOLLIDA A CASA NOSTRA: HABITATGE, OCUPACIÓ I LLENGUA COM A FACTORS D'INCLUSIÓ³

MODERA: Cristina Puente, coordinadora del Servei d'Acollida, Ajuntament de Sabadell

L'acollida a casa nostra és una qüestió que implica la participació d'un ampli ventall d'actors, entre els quals, els ens municipalistes, la societat civil organitzada i el Govern de la Generalitat de Catalunya.

La coordinació és cabdal per compartir informació sobre els operatius d'acollida que s'estan posant en marxa davant l'augment del nombre de persones que arriben a Catalunya cercant protecció internacional i davant de les previsibles arribades durant els propers mesos. Les persones participants d'aquesta taula rodona es van centrar en tres factors i reptes crucials per a garantir una inclusió digna de la població nouvinguda: habitatge, ocupació i llengua.

4.1. INTERVENCIÓ AJUNTAMENT DE BARCELONA

PONENT: Ramon Sanahuja, director de Serveis d'Atenció i Acollida a Migrants,
Ajuntament de Barcelona

UBICACIÓ: Barcelona

SECTOR: Acollida de persones refugiades i migrades

Ramon Sanahuja va ser el primer en parlar a la primera taula del matí, dedicada a l'acollida a Catalunya. Com a gran coneixedor de la realitat de les persones refugiades a la capital, va tractar els següents punts:

- La ciutat de Barcelona ha esdevingut un camp d'experimentació i observatori de les tendències que poden tenir lloc en un futur proper al conjunt del territori català en relació a l'arribada de refugiades i migrades.
- El Servei d'Atenció als Immigrants, Emigrants i Refugiats (SAIER), gestionat per l'Ajuntament de Barcelona, és el lloc on s'adrecen les persones nouvingudes en primera instància. La tipologia de les persones ateses és diversa: el 60% flux d'immigració, el 38% refugiades o demandants d'asil, i només un 2% retorn voluntari. En els darrers anys, el perfil de persones refugiades ha crescut exponencialment, fet que ha obligat el SAIER a incorporar nous protocols d'actuació diferents als existents en relació a les persones migrades.
- A principis de l'any 2017, Barcelona posa en marxa el programa Nausica, un pla municipal d'acollida integral, destinat a sol·licitants o beneficiàries d'asil sense recursos que, o bé han quedat excloses del sistema nacional d'acollida i integració, o bé malgrat ser-ne beneficiàries no han pogut assolir uns nivells òptims que els permetin viure autònomament.

³ Enllaç a vídeo : <https://www.youtube.com/watch?v=ty0ANpFl8zM&t=800s>

- Els objectius del programa Nausica són, bàsicament, impulsar l'autonomia i la inserció sociolaboral de les persones sol·licitants i beneficiàries de protecció internacional. L'autonomia té una triple vessant: personal, social i relacional, i econòmica.

- En relació a l'aprenentatge lingüístic, Sanahuja ha afirmat que és indispensable per la inserció laboral i l'autonomia econòmica, i que s'ha comprovat que l'aprenentatge del català multiplica les oportunitats de feina i de relació amb el territori.

4.2. INTERVENCIÓ AJUNTAMENT DE SANT JUST DESVERN

PONENT: Quima Giménez, regidora de Solidaritat i Cooperació, *Ajuntament de Sant Just Desvern*

UBICACIÓ: Sant Just Desvern

SECTOR: Acollida de persones refugiades i migrades

En la seva ponència, Quima Giménez, regidora de l'Ajuntament de Sant Just Desvern, va abordar les següents qüestions:

- És important que els municipis elaborin un pla d'acollida que s'adeqüi el màxim possible a la seva realitat. Cal que els ajuntaments coneguin les fortaleses i debilitats dels seus municipis i les posin al seu favor.
- És de vital importància sensibilitzar a la població per acollir a les persones nouvingudes, al·legant que és un factor d'enriquiment per la ciutat.
- En relació a l'ocupació, cal buscar les oportunitats laborals per a les persones nouvingudes al propi municipi, per tal de pal·liar la precarietat i enfortir la vinculació amb el territori.
- És necessari vincular els infants i joves migrats a la oferta d'activitats de lleure presents al municipi (casal de joves, esports, colònies, entitats...)
- En matèria de llengua, l'Ajuntament de Sant Just està subscript al programa de la Generalitat de Catalunya anomenat "Connecta't al català".

- Cal que el món local estigui més informat i coordinat amb els òrgans de govern autonòmic i central per tal de fer front a la incertesa que presenta el nou escenari d'arribades, especialment de menors no acompanyats.

4.3. INTERVENCIÓ AJUNTAMENT DE SANT BOI

PONENT: Alba Martínez, regidora de Cooperació, Solidaritat i Pau, *Ajuntament de Sant Boi*

UBICACIÓ: Sant Boi de Llobregat

SECTOR: Acollida de persones refugiades i migrades

Alba Martínez, regidora de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat ha iniciat el seu parlament fent al·lusió al ferm compromís que manté l'àmbit local amb l'acollida de persones refugiades avui dia, moment en el qual la crisi ja no és mediàtica. Al llarg de la seva intervenció, ha fet esment a les següents qüestions:

- Sant Boi és una ciutat amb una llarga trajectòria i cultura d'acollida. Acull persones migrades des de fa dècades, però la crisi del refugi ha fet que es reforçés el programa d'atenció a persones refugiades.
- Els principals objectius del pla municipal d'acollida, aprovat el febrer de 2016, són la restitució de drets, l'assoliment de la plena autonomia i l'augment de la participació i cohesió ciutadana. Així mateix, cal que el pla d'acollida no confronti els diferents grups vulnerables que viuen a la ciutat.
- Sobre la promoció de l'habitatge, Martínez ha recordat que Sant Boi no és una ciutat amb un gran parc d'habitatge social. Actualment, hi ha cinc pisos inscrits en el marc estatal d'asil, i un pis complementari que no pertany al programa de l'Estat.
- Els reptes que identifica de cara al futur són els següents:
 - Fomentar la incidència política i el treball en xarxa per exigir el compliment d'asil i els compromisos adoptats per l'Estat.
 - Ampliar les capacitats per a l'acollida a escala local, és a dir, obrir vies complementàries al sistema estatal.
 - Combinar al mateix municipi el binomi habitatge i ocupació.

4.4. INTERVENCIÓ REFUGIATS BENVINGUTS

PONENT: Pau Alonso, soci activista, *Refugiats Benvinguts*

UBICACIÓ: Catalunya

SECTOR: Habitatge

Pau Alonso, activista i membre vinculat a la xarxa internacional *Refugees Welcome*, ha iniciat la seva ponència explicant els orígens de l'organització, nascuda l'any 2014 a Alemanya i actualment amb presència a 14 països de tres continents. Alonso ha basat la seva ponència en la qüestió fonamental de l'habitatge com a element clau per a la inclusió. Aquestes han estat algunes de les idees que ha plantejat:

- L'objectiu principal de l'entitat és posar en contacte persones demandants d'asil i refugiades que busquen un lloc per viure amb ciutadans locals que ofereixen una habitació a casa seva.
- Compartir habitatge és una experiència horitzontal i enriquidora que facilita l'intercanvi cultural i la inclusió social.
- Dels tres factors bàsics per la

inclusió social (habitatge, ocupació i llengua), Alonso considera que l'habitatge és el més urgent, ja que sense sostre digne i sostingut és pràcticament impossible aprendre la llengua i trobar feina.

- És important treballar en xarxa i comptar amb la implicació de les administracions públiques. Des de la societat es poden dur a terme molts esforços però sense la col·laboració dels òrgans polítics, els resultats són limitats.
- A Catalunya s'han realitzat 25 convivències, el 97% d'èxit. Aquests referents ajuden a desmitificar la por al desconegut.

4.5. INTERVENCIÓ CREU ROJA CATALUNYA

PONENT: Enric Morist, director, Creu Roja Catalunya

UBICACIÓ: Catalunya

SECTOR: acollida i atenció a les persones refugiades

Enric Morist, director de la Creu Roja a Catalunya, ha basat la seva ponència en oferir una fotografia polièdrica de la situació de l'acollida avui dia a casa nostra. Ha tractat les següents temàtiques:

- El repte que suposa el nou perfil de persona nouvinguda, més vinculada a la demanda de protecció internacional i refugi que al dret de la lliure circulació.
- Els sol·licitants d'asil a l'Estat espanyol han crescut en un 77,5% l'any 2018 respecte l'any anterior. Les nacionalitats principals són la veneçolana, la colombiana i la siriana.
- Actualment hi ha 3.882 persones en fase 0, 794 persones en fase 1, acollides per 10 municipis, i 879 persones en fase 2, acollides per 38 municipis.

- És de vital importància fer una anàlisi de les oportunitats i fortaleces de la persona i posar-les en relació amb les necessitats i ofertes del municipi.

4.6. INTERVENCIÓ GENERALITAT DE CATALUNYA

PONENT: Oriol Amorós, secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania, Generalitat de Catalunya

UBICACIÓ: Catalunya

Oriol Amorós va ser l'encarregat de posar punt i final a la primera taula del matí. La seva intervenció va basar-se en un anàlisi acurat de la situació del refugi a Catalunya i una sèrie de propostes pels encarar els reptes del futur. A continuació es llisten les qüestions específiques a les quals va fer referència:

- Fa tres anys hi havia 28 persones en programa de refugi a Catalunya, avui dia en són 2.490.
- Cal destacar el programa d'acollida d'estudiants refugiats al Líban en el qual hi participen totes les universitats catalanes. Aquest fenomen ajuda a modificar l'estereotip de la persona refugiada que conforma l'imaginari de la població.
- S'ha iniciat un programa d'acollida a municipis petits de menys de 10.000 habitants i en capitals de comarca per aconseguir acollir més persones refugiades. L'objectiu és generar ofertes d'habitatge i de feina més complicades de trobar en les grans ciutats. Actualment hi ha 28 projectes engegats en pobles petits.
- S'ha millorat el protocol en salut mental arran la crisi del refugi, fet que impacta en el benestar del conjunt de la població.

- Una de les qüestions que suscita més preocupació i més dificultats a l'hora de donar resposta és l'arribada de menors no acompanyats, que acumulen tres estereotips negatius: són joves, són pobres i són d'origen nord-africà. Durant l'any 2018 s'han obert 150 centres d'acollida a menors que acullen a més de 3.600 joves.
- Identificació dels reptes de futur:
 - Cal (re)iniciar el contacte amb l'administració de l'Estat per tal de donar compliment a les sentències dels tribunals pel que fa a la competència d'acollida.
 - Cal realitzar una reflexió interna i diferents trobades amb actors diversos per concretar el model d'acollida de persones refugiades a Catalunya.
 - Cal combatre certs estereotips molt arrelats en la mentalitat de la població a partir de propostes d'interacció social amb persones nouvingudes.
 - Cal treballar amb els mitjans de comunicació per començar a parlar d'estratègies d'inclusió social més enllà del missatge alarmant del creixement dels fluxos migratoris.
 - Cal fer incidència política per aconseguir un marc jurídic més proper a la realitat.

5. TAULA RODONA 2. LES TRES GRANS RUTES DE FUGIDA: LA FRONTERA SUD, LA RUTA CENTRAL I LA RUTA ORIENTAL⁴

MODERA: Joan Ribas, responsable de l'Àrea d'Àfrica, Mediterrània i Àsia, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

5.1. PONÈNCIA EXPERTA: EL MAR MEDITERRANI, LA FRONTERA MÉS PERILLOSA DEL MÓN

PONENT: Agus Morales, periodista i director, revista 5W

MÉS INFORMACIÓ: <https://www.revista5w.com/>

El periodista i directora de la revista 5W Agus Morales va introduir la segona taula del matí, dedicada a les tres grans rutes de fugida: la Frontera Sud, la Ruta Central i la Ruta Oriental. Va centrar la seva ponència en els següents punts:

- La frontera com un espai de no dret, un espai "entre" en el que es maximitza la vulnerabilitat de tot ésser humà.
- La crisi del refugi com el gran problema de seguretat humana del segle XXI. Les xifres així ho confirmen: 40.000 persones mortes al mar Mediterrani des que va tenir inici el nou segle.

⁴ Enllaç a vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=wxN1onS2AvU>

- El canvi de connotacions que ha viscut el concepte de “refugiat” des que va ser definit a la convenció de Ginebra celebrada l’any 1951 durant la Guerra Freda, fins a dia d’avui. Durant la segona meitat del segle XX, ser considerada una persona refugiada atorgava un cert prestigi, perquè volia dir que s’havia estat perseguit per idees i dissidències de caràcter polític. Actualment, el terme “refugiat” s’ha desvirtuat, les causes de les persones que cerquen refugi són unes altres, i l’imaginari que desperta en la població europea és diferent.
- La criminalització de les organitzacions no governamentals com una eina política per afeblir i reprimir la solidaritat internacional.
- El rol que han jugat els mitjans de comunicació en la construcció de la imatge del refugiat com un dels enemics identificats del segle XXI.
- El rol que han jugat els partits polítics a l’hora d’utilitzar les polítiques migratòries com una eina electoral.

5.2. DRETS HUMANS A LA FRONTERA SUD: UNA CAMPANYA DE NOVACT, IRÍDIA I FOTOMOVIMIENTO

PONENT: Maria Soler, tècnica de projectes, NOVACT (Institut Internacional per a l’Acció Noviolenta).

UBICACIÓ: Frontera Sud, Marroc

SECTOR: Defensa dels drets humans i denúncia de la seva vulneració

PROJECTE: #DDHHFronteraSur

MÉS INFORMACIÓ: <http://www.ddhhfronterasur.org/es/>

#DDHHFronteraSur és un projecte fruit de les sinèrgies entre NOVACT, Irídia i Fotomovimiento que neix amb l’objectiu de visibilitzar i denunciar el que està passant a la frontera sud de l’Estat espanyol, en la qual hi ha una situació d’emergència en matèria de drets humans.

Des que l’any 1988 es va documentar la mort d’una persona migrada creuant l’estret de Gibraltar, fins l’actualitat, han mort o desaparegut més de 7.000 persones. Així mateix, la situació a les zones frontereres de Ceuta i Melilla, Nador i Tànger, són espais on es produeixen situacions de vulneració de drets molt greus. Els problemes no s’acaben amb l’accés per vies no legals ni segures, sinó que la inexistència d’un sistema d’acolliment i les dificultats de l’accés al dret d’asil promouen situacions que generen un dany profund.

Maria Soler va centrar la seva ponència en els següents punts:

- La Frontera Sud ha estat la frontera laboratorí per a la resta de fronteres europees.
- Actualment la frontera s'expandeix més enllà de l'espai geogràfic esdevenint, així, un espai simbòlic basat en tots els mecanismes de control i criminalització dels moviments i vides de les persones migrades.
- L'externalització de fronteres a través d'un ampli dispositiu militar i policial és un fenomen que s'ha anat desenvolupant en els darrers anys a Europa, prenent com a model la subcontractació del control migratori que Espanya ha realitzat amb el Marroc. Al continent europeu li serveix com a estratègia per desplaçar la responsabilitat dels fluxos migratoris a tercers (en general, països del Sud), crear filtres que minimitzin l'arribada de persones migrades i adquirir presència en punts geopolíticament estratègics.
- És necessari realitzar canvis en les polítiques migratòries, situant el dret a la mobilitat al centre de l'agenda política euromediterrània.

5.3.OPEN ARMS: PROTECCIÓ PER PRESENCIA AL MEDITERRANI

PONENT: Mar Sabé, portaveu, *Proactiva Open Arms*

UBICACIÓ: Mediterrani Central, mar Egeu i Senegal

SECTOR: Salvament marítim i sensibilització/formació en origen

PROJECTES FCCD: 2959, 3119 i 3184

MÉS INFORMACIÓ: <https://www.openarms.es/es>

Open Arms és una organització no governamental i sense ànims de lucre que té com a

principal objectiu protegir, amb la seva presència al mar, a aquelles persones que intenten arribar a Europa fugint de conflictes bèl·lics, persecució i/o pobresa. Es dediquen a la vigilància i salvament d'embarcacions al Mediterrani Central i al Mar Egeu.

Mar Sabé, portaveu de la organització, ha tractat les següents qüestions durant la seva intervenció:

- La situació actual del vaixell, aturat al port de Barcelona, no es deu a problemes tècnics sinó a decisions polítiques que vulneren el dret marítim internacional. La criminalització de la ONG va iniciar-se al mes de març del 2018, quan la fiscalia italiana va aturar el vaixell a Sicília i va acusar els seus responsables, de tràfic de persones i associació criminal.
- Amb l'arribada al poder de Mateo Salvini a Itàlia com a Ministre de l'Interior a les eleccions de 2018, s'inicia una forta campanya de criminalització de la solidaritat que té com a principal motivació fer desaparèixer totes les organitzacions de salvament marítim al Mediterrani Central.

Tots els vaixells d'ONGs de rescat estan bloquejats

2 min. BARCELONA 02/02/2019 10:39

CRISTINA MAS

2

Comparteix

Guarda

-L'any 2018, Proactiva inicia un nou projecte d'intervenció en origen, particularment al Senegal, que avui dia està encara en fase pilot. El projecte tracta d'oferir informació, formació i sinèrgies de coneixement als joves amb potència de migrar per tal que coneguin la situació actual i els riscos de les rutes migratòries a Europa i siguin capaços d'apoderar-se

i de construir alternatives al seus propis llocs d'origen. L'organització destaca el valor del testimoni així com les aliances amb entitats locals com els punts forts del programa. Mar Sabé recorda que, tot i així, migrar és un dret fonamental, i que el projecte només pretén posar a l'abast de tothom la informació i les eines per decidir lliurement.

5.4 SUPORT LEGAL I ASSISTÈNCIA A LES PERSONES DEMANDANTS D'ASIL A LA GRÈCIA INSULAR

PONENTS: Natasha Ntailiani i Vasilis Psomos, advocats, *Legal Centre Lesbos*

UBICACIÓ: Illa de Lesbos, Grècia

SECTOR: suport jurídic

PROJECTE FCCD: 3082

MÉS INFORMACIÓ: <https://legalcentresvos.org/>

Lesbos Legal Centre pretén fer front a la greu crisi humanitària que es produeix a l'illa de Lesbos des del tancament de fronteres i l'acord entre la Unió Europea i Turquia. Arran de

la cronificació de la situació, Lesbos Legal Centre fa les tasques de suport legal més bàsic que l'Estat grec i la Unió Europea no proporcionen en gran mesura.

L'entitat no pretén substituir l'Estat en la seva responsabilitat d'oferir suport legal, però el seu objectiu és mantenir una porta oberta per donar suport i defensar els drets dels

sol·licitants de protecció internacional de qualsevol nacionalitat que estan atrapats a Lesbos. Davant de la vulneració sistemàtica de drets humans bàsics, Lesbos Legal Centre representa jurídicament refugiats amb casos complexos i sota el risc

de ser deportats a Turquia.

L'entitat també pretén dur a terme un litigi estratègic de denúncia per la violació de drets humans juntament amb grups d'advocats de Turquia amb qui treballen colze a colze. A més, Lesbos Legal Centre treballa en tasques d'incidència política juntament amb les

comunitats de refugiats. La seva intenció és aconseguir que s'organitzin políticament com a col·lectiu per fer mobilitzacions de protesta i combatre la violació sistemàtica dels seus drets més bàsics.

Durant les seves intervencions, Natasha Ntailiani i Vasilis Psomos, ambdós advocats, han defensat el dret essencial de les persones a conèixer els seus drets. D'altra banda, han fet referència a la sensació de que Europa ha abandonat a Grècia en la gestió d'aquesta problemàtica, i han fet especial esment a la situació infrahumana en la que viuen centenars de persones refugiades al camp de Moria, al que defineixen com una presó.

5.5 SUPORT SOCIOEDUCATIU I RECUPERACIÓ EMOCIONAL DE LES PERSONES MIGRADES A LA GRÈCIA CONTINENTAL

PONENT: Núria Tatger, responsable de projectes, Fundació ACSAR, Atenes

UBICACIÓ: Atenes, Grècia

SECTOR: Suport socioeducatiu i recuperació emocional

PROJECTE FCCD: 3059

MÉS INFORMACIÓ: <http://www.fundacioacsar.org/es/>

Núria Tatger, responsable de projectes de la Fundació ACSAR, ha explicat el programa que estan duent a terme a la Grècia continental, concretament a Atenes, i que té com a objectiu la millora de les condicions de vida, l'apoderament personal i la formació dels refugiats de guerra

atrapats al país.

A causa de l'incompliment dels compromisos de relocalització adquirits pels governs europeus, la major part de les persones refugiades es veuen obligades a romandre un llarg període de temps a Grècia. Això planteja, segons Tatger, el repte de fer d'aquesta estada un període de recuperació emocional, formació i desenvolupament de competències.

5.6. ASSISTÈNCIA A LES PERSONES REFUGIADES A CAMPS DE TRÀNSIT GRECS

PONENTS: Agustí Pallarès, president; i Bernat Pratginestós, voluntari, *Acció Logística i Solidària*

UBICACIÓ: Idomeni, Grècia

SECTOR: ajut d'urgència

PROJECTE FCCD: 2911

MÉS INFORMACIÓ: <https://www.asl.org/>

L'entitat Acció Solidària i Logística està integrada per bombers i personal sanitari voluntaris de Catalunya. A finals de 2015, després del terratrèmol al Nepal, on van començar la seva activitat, varen

desplegar un dispositiu de suport urgent a la Illa de Lesbos.

Agustí Pallarès, president de l'associació, i Bernat Pratginestós, primer voluntari en arribar a Lesbos, van participar en aquesta segona taula del matí per explicar com van anar desenvolupant la seva feina i canviant de territori segons les demandes de la situació que s'anava vivint.

La tasca principal a Lesbos va ser vigilar l'arribada de persones refugiades per mar, donar avís a les autoritats competents, possibilitar l'arribada a la costa i el desembarcament sense problemes, auxiliar en cas de naufragis, assistir en costa i facilitar el transport fins a camps provisionals.

Més endavant, arrel de la situació canviant i de l'acord entre la Unió Europea i Turquia l'abril de 2016, l'equip es va traslladar al camp de refugiats d'Idomeni, a la Grècia continental, on varen proporcionar ajut urgent a la població refugiada en trànsit. A Idomeni van trobar-se amb un escenari tràgic: entre 10.000 i 12.000 persones en situació d'extrema vulnerabilitat.

Durant els tres mesos que van ser-hi, van focalitzar el treball en el repartiment d'entre 1.000 i 2.000 kg de fruita i verdura fresca per dia. Quan la situació es va estabilitzar, Acció Solidària i Logística va deixar el projecte en mans d'entitats locals.

Ambdós han destacat la segona fase del projecte que està centrada en la sensibilització del món local català a través de xerrades i espais de diàleg crític.

5.7. AJUT D'URGÈNCIA A LA POBLACIÓ REFUGIADA EN CAMPS DE TRÀNSIT MACEDONIS

PONENT: Jasmin Redjepi, membre activista, *LEGIS*

UBICACIÓ: frontera de Macedònia amb Grècia, Bulgària i Sèrbia

SECTOR: ajut d'urgència

PROJECTE FCCD: 2879

MÉS INFORMACIÓ: <http://www.legis.mk/>

D'acord amb als registres d'ACNUR fins el mes d'octubre 470.055 persones varen passar pels camps de refugiats de Gevgelija i Tabanovsce de Macedònia. Els principals ítems necessaris per ser repartits diàriament als refugiats són menjar, roba i altres materials que necessiten al llarg de la ruta. L'entitat macedònia Legis dona suport als refugiats que travessen el país en direcció a Europa. Des que la quantitat de refugiats en trànsit ha augmentat (5.000 persones travessen diàriament la frontera de Grècia amb Macedònia), aquest suport és altament necessari, tant pel que fa a ítems alimentaris com als no alimentaris. L'entitat té el compromís, a través d'aquest projecte, de pal·liar aquesta crisi a les fronteres de Macedònia i als Balcans, amb un enfocament de drets humans en el tractament de la crisi de persones refugiades.

6. TAULA RODONA 3. MÉS ENLLÀ DE L'EUROPA FORTALESA: ELS PAÏSOS DE PRIMERA ACOLLIDA⁵

MODERA: Victòria Planas, responsable de l'Àrea d' Emergència, Crisi de Refugiats i Unitat d'Avaluació, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

6.1. PONÈNCIA EXPERTA: RESPOSTA I REPTES ALS PAÏSOS EN PRIMERA LÍNIA D'ACOLLIDA

PONENT: Cristina Mas, periodista del diari ARA

La periodista del diari ARA va ser l'encarregada d'obrir la tercera taula de la jornada, titulada "Més enllà de l'Europa fortalesa: els països de primera acollida". La seva ponència es va centrar en les qüestions següents:

- La importància de desmuntar fal·làcies que han arrelat en l'imaginari de la població:
 - L'anomenada "crisi dels refugiats", expressió que han incorporat massivament als seus discursos les classes dirigents europees, no és una crisi. Sempre es planteja Europa com un continent que s'ha d'atrinxerar davant un allau de persones que arriben, enfortint així el relat xenòfob de la invasió.
 - Els principals focus d'arribada dels moviments forçats han estat els països limítrofes del país on hi ha el conflicte. Els països que acullen més persones refugiades en situació d'emergència no són, doncs, europeus. Els cinc principals països de primera acollida actualment són Iran, Uganda, Pakistan, el Líban i Turquia.
 - Dels 70 milions de persones desplaçades al planeta, 40 són desplaçades internes, 25.4 refugiades i 3.1 demandants d'asil. El 85% de persones desplaçades estan en països pobres.

⁵ Enllaç a vídeo : <https://www.youtube.com/watch?v=vr2QdMQU1RY&t=6238s>

- La distinció migrant/refugiat és una diferenciació aleatòria, basada en criteris polítics qüestionables, molt eurocèntrica i desfasada. Els motius que obliguen a les persones a fugir actualment s'han diversificat molt i no acaben d'encaixar en la vella definició de "refugiat" encunyada als anys 50.
- Es parla dels drets dels refugiats, però no del dret bàsic a la lliure circulació de les persones.
- Els dispositius de control dels moviments migratoris s'han reforçat moltíssim en els darrers anys. A la Frontera Sud, per exemple, l'assetjament policial al mont de Gourougou era cada tres o quatre mesos; actualment hi ha operacions per desmantellar els campaments cada dia.
- La nova onada de migració marroquina, generalment menors i joves, té relació amb la repressió dels moviments socials a la zona del Rif, brutalment reprimits per la monarquia.
- El periple que han de recórrer les persones que migren també emmalalteix. No només porten a la motxilla la situació del país d'origen sinó que van acumulant violències diverses durant tot el trajecte, inclosa l'arribada a Europa.

6.2. DIPUTACIÓ DE BARCELONA

PONENT: Marga Barceló, tècnica de l'oficina de Cooperació, *Diputació de Barcelona*

UBICACIÓ: vall de la Bekaa, el Líban

Marga Barceló, tècnica de la Diputació, va participar en la tercera taula de la jornada, substituint Ahmad el Jomaa, tècnic de projectes de *BAS – The National Institution of Social Care and Vocational Training*, al Líban, que en el darrer moment no va poder assistir per problemes de visat. Barceló va presentar un projecte realitzat durant el període 2017-2018 a la zona de la vall de la

Bekaa, al Líban. Va fer les següents observacions:

- El Líban té una política de no ubicació de les persones refugiades en camps. Això fa que hi hagi assentaments als mateixos nuclis urbans.
- Tot i la situació de molts municipis libanesos petits que acullen amb naturalitat una gran quantitat de persones refugiades, la sensació de conflicte i tensió entre la població autòctona i la nouvinguda és pràcticament inexistent.
- El projecte liderat per la Diputació amb l'objectiu de reforçar 12 municipis libanesos, va establir com a prioritari el treball amb joves sirians i libanesos. Es van realitzar accions específiques en l'àmbit de la mediació de conflictes, de la cultura i de la comunicació. L'objectiu era generar un espai d'entesa treballant de manera conjunta amb joves identificats com a líders positius.

- Es va dur a terme, també, un treball amb la policia local de proximitat, realitzant formacions en prevenció de riscos.
- El treball en municipis és complicat perquè hi ha una gran manca de capacitats, però és important continuar treballant en aquesta línia perquè el reforç de les autoritats locals garanteix una sostenibilitat dels projectes que es duen a terme en terreny.

6.3. IMPACTE I REPTES D'ACOLLIDA DE PERSONES REFUGIADES AL MUNICIPI D'ARSAAL, EL LÍBAN

PONENT: Rima Krounbi, sotsalcaldessa del municipi d'Arsaal

UBICACIÓ: Arsaal, el Líban

PROJECTE FCCD: 3057

Rima Krounbi, sotsalcaldessa del municipi d'Arsaal, població del nord-est del Líban fronterera amb Síria, ha participat en la tercera taula rodona per explicar la situació d'Arsaal, un dels punts de major acollida de persones refugiades al Líban.

Arsaal és un petit municipi situat a uns 140 km de Beirut, la capital del Líban. Fins a l'any 2011, quan va esclatar la guerra a la veïna Síria, comptava amb uns 30.000 habitants. Un cop el conflicte es desencadenà, l'allau de refugiades que travessaven la frontera va fer créixer la població fins a 120.000 persones. Com es dona resposta a un increment de la pressió demogràfica d'aquestes característiques? Quins canvis genera en les dinàmiques socials i econòmiques del municipi? Quina relació s'estableix entre la població local i la nouvinguda? Com queden afectats àmbits com el laboral o el medi ambient?

6.4. SUPORT EMOCIONAL A LES PERSONES MIGRADES A TRAVÉS DE LES ARTS ESCÈNIQUES I LA COMICITAT

PONENTS: Marta Lòpez, tècnica de comunicació; i Neus Ballbé, actriu, *Pallasso sense Fronteres*

UBICACIÓ: vall de la Bekaa, el Líban

SECTOR: recuperació emocional

PROJECTES FCCD: 2863 i 3295

MÉS INFORMACIÓ: <http://www.clowns.org/>

Marta Lòpez i Neus Ballbé van explicar les accions que l'organització Pallassos sense Fronteres realitza en terrenys en conflicte, en aquest cas, al corredor dels Balcans i al Vall de la Bekaa, al Líban.

La finalitat és oferir suport emocional als nens i nenes, i les famílies de persones refugiades que fugen de la guerra a través d'espectacles de pallassos i circ fonamentats en la comicitat.

El projecte vol contribuir a disminuir la simptomatologia de l'estrès post-traumàtic de les nenes i nens refugiats dels camps, a través de proporcionar suport emocional a la infància

refugiada i a les seves famílies oferint estones d'alegria i joia, amb espectacles còmics de pallassos i artistes de circ, que aportin missatges constructius. El Centre de Crisi de

Barcelona (UTCCB- Facultat de psicologia de la UAB) va fer una avaluació d'impacte i ha trobat evidències que les accions que s'havien realitzat tenien un impacte positiu en nens i nenes en diversos àmbits relacionats amb l'estrès post-traumàtic.

6.5. ATENCIÓ PSICOSOCIAL I LEGAL PER A DONES REFUGIADES SIRIANES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA BASADA EN GÈNERE

PONENTS: Wlla Nabeel, tècnica de projectes, *Arab Women Organization*

UBICACIÓ: Ar Ruzaiyah, Jordània

SECTOR: violència basada en gènere

PROJECTES FCCD: 2935 i 3235

MÉS INFORMACIÓ: <http://www.awo.org.jo/>

Wlla Nabeel, tècnica de projectes de l'*Arab Women Organization* a Jordània, va participar en la taula sobre projectes a països de primera acollida per donar a conèixer el projecte de protecció dels drets de les dones refugiades sirianes i jordanes del municipi d'Ar Ruzaiyah al nord de Jordània. Nabeel va posar de relleu la importància de treballar en la promoció de la resiliència i l'apoderament emocional, social i econòmic mitjançant la formació en drets i la promoció de la participació de la dona en l'àmbit comunitari i social per a la defensa de les seves llibertats.

Nabeel va incidir en la necessitat de millorar les capacitats de les autoritats locals per apuntar responsabilitats i obligacions en la garantia dels drets de les dones. També va explicar que, a més de les violències directes que pateixen les dones com a col·lectiu més vulnerable, també són víctimes de violències més difícils d'identificar com són els matrimonis precoços, que actualment són un 17% del total de matrimonis al país.

Nabeel ha finalitzat la seva ponència posant en valor la feina de les especialistes en atenció psicològica que ofereixen un espai de cura, escolta i confidencialitat a les dones víctimes de la violència basada en gènere.

6.6. ESCOLARITZACIÓ DELS FILLS DE MIGRANTS I REFUGIATS I PREVENCIÓ DE LA VIOLACIÓ DELS DRETS DE LES PERSONES EN TRÀNSIT

POONENTS: Abdelhamid Gharbi, secretari general; i Khadija Boubtana, responsable de projectes, Association *AHLAM*

UBICACIÓ: regió de Tànger-Tetuan-Al Hoceïma, Marroc

SECTOR: recuperació emocional

PROJECTES FCCD: 3244 i 3081

MÉS INFORMACIÓ: <https://sites.google.com/site/associationahlam/home/description-of-the-association/qui-sommes-nous>

Abdelhamid Gharbi i Khadija Boubtana, representants de l'associació *AHLAM* amb seu a Tànger, van tractar les següents qüestions durant les seves intervencions:

- Marroc és un país emissor de migració, de trànsit, i també un país de recepció de migrants. En els darrers temps, arran l'augment del control i

repressió a la Frontera Sud, les dinàmiques migratòries estan canviant i cada vegada més immigrants opten per establir-se al país. Tenint en compte les condicions de precarietat i la injustícia a la que està sotmesa una bona part de la població marroquina, no es pot considerar que Marroc sigui avui dia un país preparat per l'acollida. És per això que es parla de recepció de persones migrades. Es considera indispensable treballar la sensibilització de la població així com fer incidència política perquè els òrgans de poder facilitin i generin un pla d'acció que permeti desenvolupar una acollida en bones condicions.

- El projecte d'escolarització d'infants migrats se suma a la feina realitzada en l'àmbit educatiu per AHLAM, en zones rurals del país on encara hi ha una alta taxa d'analfabetisme. Per a la majoria d'infants de famílies migrades, assistir a l'escola és un gran repte a nivell lingüístic, cultural, logístic i econòmic. Aquests problemes es veuen

agregats per la marginalitat, les traves burocràtiques i la por a entrar en contacte amb l'administració pública. A més, sovint la percepció de les famílies sobre la seva pròpia situació de trànsit al país, fa que no vegin important l'escolarització dels seus fills i filles. AHLAM treballa, d'una banda, per garantir l'escolarització i el recolzament psicosocial d'aquests infants, i de l'altra, per generar jornades d'intercanvi entre famílies marroquines i famílies subsaharianes amb l'objectiu d'enfortir la cohesió social.

- El canvi de focus d'atenció a la via d'entrada a Europa a través dels Balcans i Turquia ha col·locat en un segon pla la situació de vulnerabilitat extrema en la que viuen les persones en trànsit a la Frontera Sud. AHLAM treballa per pal·liar el patiment d'aquestes persones establertes entre la ciutat de Tànger i Ceuta. Per fer-ho, distribueixen uns kits amb aliments, medicaments, materials de primers auxilis i articles de roba d'abric.

7. TAULA RODONA 4. EDUCACIÓ PER LA JUSTÍCIA GLOBAL I INCIDÈNCIA POLÍTICA

MODERADOR: David Minoves, coordinador, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

7.1. PONÈNCIA EXPERTA: LA INCIDÈNCIA POLÍTICA, UNA EINA DE TRANSFORMACIÓ SOCIAL

PONENT: Toni Borrell, portaveu, *Stop Mare Mortum*

MÉS INFORMACIÓ: <https://www.stopmaremortum.org/>

Toni Borrell, portaveu de la organització Stop Mare Mortum, va donar pas a la quarta i darrera taula de la tarda dedicada als projectes i accions de sensibilització, educació per la pau i incidència política sobre refugi.

En la seva intervenció, Borrell va fer referència a les següents qüestions:

- El principal objectiu de les accions d'incidència política és impactar en les polítiques públiques i en el cos legislatiu.
- Els drets individuals es protegeixen des de l'acció col·lectiva. Cal superar el rol de ciutadà/na-espectador/a de la realitat per tal d'esdevenir ciutadà/na-actor.
- És important superar la lògica de la denúncia com a única acció d'incidència i desenvolupar propostes de participació ciutadana que tinguin una transcendència en les polítiques públiques.

- Les administracions públiques, en un exercici de radicalitat democràtica, haurien de ser capaces de facilitar la dissidència dels moviments socials.
- En l'abordament del fenomen migratori,

Stop Mare Mortum proposa la incorporació d'unes polítiques i lleis europees que vetllin i garanteixin el dret a l'asil i el dret a la lliure circulació de manera que, durant el trànsit, no es produeixi cap tipus de violència.

- La triple fórmula Sensibilització-Mobilització-Incidència és indispensable per a la transformació social.

7.2. INTERVENCIÓ D'EDUCACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL: "TENIM DRETS, TEIXIM LLIBERTATS"

PONENT: Maria Peix, cap de cooperació, Àrea Metropolitana de Barcelona

UBICACIÓ: municipis metropolitans, Barcelona

SECTOR: sensibilització i educació per la justícia global

MÉS INFORMACIÓ: <https://blogs.amb.cat/tenimdrets/ca/>

La cap de cooperació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, Maria Peix, va presentar el programa "Tenim drets, teixim llibertats", que té com a principal finalitat fomentar la consciència crítica i el compromís social en la població dels municipis de

l'àrea metropolitana de Barcelona en relació a la realitat de les persones refugiades i els sol·licitants d'asil. Va exposar les següents dades

- Des que va esclatar la guerra a Síria, l'Àrea Metropolitana de Barcelona va considerar prioritari el treball sobre la Mediterrània i el refugi. És per això que s'ha destinat el 51% dels recursos a abordar aquesta problemàtica.
- El programa pretén arribar a grups de població no sensibilitzats amb el fenomen migratori i la realitat de les refugiades.
- El projecte s'ha realitzat en 11 municipis metropolitans, amb una participació de 1.000 persones per edició. En cada edició s'han realitzat al voltant de 50 accions.

7.3. BENVINGUTS: CONSOLIDACIÓ DE LA XARXA DE MUNICIPIS ACOLLIDORS I SOLIDARIS AMB LES PERSONES REFUGIADES

PONENT: Pascale Coissard, portaveu, *Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat*

UBICACIÓ: Catalunya

SECTOR: sensibilització, assessorament i formació a tècniques municipals

PROJECTE FCCD: 2924

MÉS INFORMACIÓ: <http://www.ccar.cat/xarxa-de-municipis-acollidors-amb-les-persones-refugiades/>

Pascale Coissard, portaveu de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, ha participat en aquesta taula en substitució d'Estel·la Pareja, directora de la mateixa organització, per explicar les característiques de la Xarxa de Municipis Acollidors, endegada l'any 2011.

El projecte pretenia, d'una banda, donar resposta a les necessitats i demandes formulades des del món local i la ciutadania davant l'anomenada crisi de les persones refugiades; i de l'altra, contribuir a la campanya endegada pel Fons Català per

proveir d'eines i mecanismes els municipis perquè puguin assolir els compromisos establerts en les mocions signades de suport a l'acollida de població refugiada víctima dels conflictes armats a la Mediterrània.

Coissard ha manifestat que el procés d'acollida sense acompanyar-se d'accions de sensibilització amb la població, pot esdevenir un fracàs, i ha aprofitat l'ocasió per explicar un projecte realitzat des de la Comissió d'Ajuda al Refugiat basat en la creació d'una maleta pedagògica amb material sobre la crisi del refugi i la importància de l'acollida destinada a la comunitat educativa.

7.4. QUÈ PUC FER JO DAVANT LA CRISI DE LES PERSONES REFUGIADES?

PONENT: Montse Santolino, responsable de comunicació, *Lafede.cat*

UBICACIÓ: Catalunya

SECTOR: sensibilització

PROJECTE FCCD: 2946

MÉS INFORMACIÓ: https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=KVngUVLv7pU

Montse Santolino, responsable de comunicació de la Fede.cat, xarxa d'entitats dedicades a la pau, els drets humans i la cooperació, va substituir finalment a Pepa Martínez, directora de la mateixa organització, en la presentació del projecte audiovisual "Què puc fer jo davant la crisi de les persones refugiades?"

Ha explicat que es tracta d'un vídeo adreçat a la ciutadania en general perquè coneguin

les diferents opcions que tenen per implicar-se davant la crisi de les persones refugiades. L'objectiu és oferir una eina fàcil, didàctica i visual als municipis perquè puguin distribuir-la a la ciutadania que no té coneixements de cooperació al desenvolupament.

La seva intervenció, més enllà de projectar el vídeo, ha tractat els següents punts:

- El boom mediàtic que va tenir lloc amb l'esclat de l'emergència humanitària a Síria va despertar la solidaritat ciutadana. No obstant això, no sempre la resposta va ser l'adequada, i en certs moments, la iniciativa de la recollida de roba es va imposar sobre altres vies de cooperació. Lafede.cat va realitzar un decàleg per fer pedagogia sobre el funcionament de l'ajuda humanitària, fent èmfasi en la necessitat de col·laborar econòmicament amb ONG que treballen sobre terreny.
- La crisi política del refugi ha servit per revifar la comunicació de les regidories de cooperació i ha estat una oportunitat per aterrar i/o reorientar programes d'Educació per a la Ciutadania com poden ser les Biblioteques Humanes.
- Lafede.cat, en un anàlisi crític del treball de les organitzacions dedicades als drets humans, s'ha fet la següent pregunta: El discurs humanitari cap als refugiats ha reforçat l'ultradreta? Aquest interrogant s'ha acompanyat de la revisió de certes narratives arrelades en la població:
 - El discurs anti migració ha calat perquè apel·la a pors instintives en temps d'incertesa.
 - El relat, nodrit per alguns mitjans de comunicació, que assegura que amb l'entrada dels refugiats i migrants a Europa s'hi colen també terroristes, ha generat por i desconfiança en la població.
 - Una part de la població s'ha trobat amb un discurs ambivalent: "que no morin al mar, però que tornin al seu país".
- La millor manera de trencar amb els prejudicis és l'experiència directa amb persones refugiades. Per a fer-ho possible, és essencial que els ajuntaments generin espais de trobada entre les persones novingudes i les autòctones.

7.5. "THE BACKWAY", PROJECTE DE SENSIBILITZACIÓ SOBRE ELS MOVIMENTS MIGRATORIS D'ÀFRICA A EUROPA

PONENT: Pau Coll, fotoperiodista, Col·lectiu *Ruido Photo*

UBICACIÓ: Àfrica Oest i Catalunya

SECTOR: sensibilització

PROJECTE: "The Backway"

MÉS INFORMACIÓ: <https://www.ruidophoto.com/es/post/backway-la-ruta-migratoria-completa/>

Pau Coll, membre del col·lectiu periodista *Ruido Photo*, va presentar el projecte "The Backway", una exposició sobre la ruta migratòria des de l'Àfrica de l'Oest fins a Europa, recorrent les diferents etapes del periple, passant per Gàmbia, Senegal, Serra Lleona, Mali, Níger, Tunis i les aigües territorials líbies del mar Mediterrani, per explicar el fenomen en tota la seva complexitat.

En la seva ponència, va parlar dels següents temes:

- La importància de transformar el paradigma de la comunicació fent reportatges curiosos que aprofundeixin en la realitat social i expliquin les històries de les persones des d'una mirada respectuosa i lluny de l'objectivització o manipulació.
- La tragèdia mortífera que viuen les persones en trànsit en els 2.000 km de desert que separen Níger de Líbia, realitat de la qual gairebé no se'n parla.
- El fenomen de l'externalització de fronteres comença a fer-se presents a diferents punt de l'Àfrica Subsahariana. És el cas de Níger, punt de trànsit de moltes persones migrades, i que a partir del conveni signat amb Europa, considera il·legals totes les persones que continuen el seu transcurs cap al nord.
- A partir d'exposicions de gran format emplaçades a la via pública, el col·lectiu vol arribar a totes aquelles persones no sensibilitzades amb la realitat que viuen les persones que migren.

7.6. ACTIVISME EN DRETS HUMANS: LITIGIS I ACCIONS POLÍTIQUES D'INCIDÈNCIA

PONENT: Marco Aparicio, president, *Observatori DESC* i membre activista, *La Garriga Societat Civil*; i Lorraine Leete, advocada i coordinadora, *Legal Center Lesvos*

UBICACIÓ: Europa

SECTOR: incidència política

MÉS INFORMACIÓ: <https://observatoridesc.org/>, <http://lagarriga.org/>, <https://legalcentrelesvos.org/>

La intervenció del president de l'Observatori DESC, Marco Aparicio, va tractar les següents qüestions fonamentals:

- La importància del treball jurídic des d'un posicionament i una orientació política, és a dir, un treball que, a banda de la defensa dels interessos i necessitats específiques de cada persona o grup afectat per vulneracions de drets, apunti responsabilitats i aporti propostes de canvi institucional i legislatiu per desfer les amenaces sobre els drets.

- El disseny geopolític que fa el capital global en l'era contemporània és un segell que duen a la pell totes les persones que transiten.
- Cal entendre els drets humans no només com a eina de resistència sinó també de transformació

Lorraine Leete, coordinadora del Legal Centre Lesbos, nascuda després dels acords entre la UE i Turquia, va fer aterrar la filosofia de la incidència política en la feina que l'entitat que coordina realitza a terreny, i va afegir la següent informació:

- És important treballar amb les comunitats de persones migrades, conèixer quines són les qüestions de vital importància per elles i enfocar-se en una àrea de treball concreta. En el cas de la comunitat migrada a Lesbos, les dues qüestions que consideraven de major rellevància eren:

- El dret a sortir de la illa de Lesbos
 - El dret a quedar-se a Europa.
- Cal fer una anàlisi crítica de la feina que es realitza en el camp de la cooperació i ser capaç de distingir si s'està treballant en reforçar un sistema que és injust, o si s'està veritablement transformant el sistema, o si més no, resistint a les polítiques d'abús i poder. No té sentit, per exemple, fer un projecte enfocat a millorar les condicions del camp de Moria, quan la mateixa existència d'aquest camp respon a una política migratòria persecutòria i de control.
- Les polítiques d'asil actuals són polítiques d'exclusió que decideixen qui té dret a instal·lar-se a Europa i qui no en té.

7.7. ELS AJUNTAMENTS CATALANS DENUNCIEN: MOCIONS I XARXA DE CIUTATS REFUGI

PONENT: Carme Martí, cap del departament de ciutadania, *Ajuntament del Prat de Llobregat*

Carme Martí ha estat la persona representant de les accions polítiques que els ajuntaments catalans han realitzat en el període 2015-2019. Les accions d'incidència política de més rellevància han estat les mocions i declaracions institucionals⁶ de suport a les persones refugiades, les concentracions i manifestacions per denunciar l'incompliment dels acords de l'estat espanyol o per defensar les organitzacions injustament criminalitzades, i el treball realitzat des de la xarxa estatal de Ciutats Refugi.

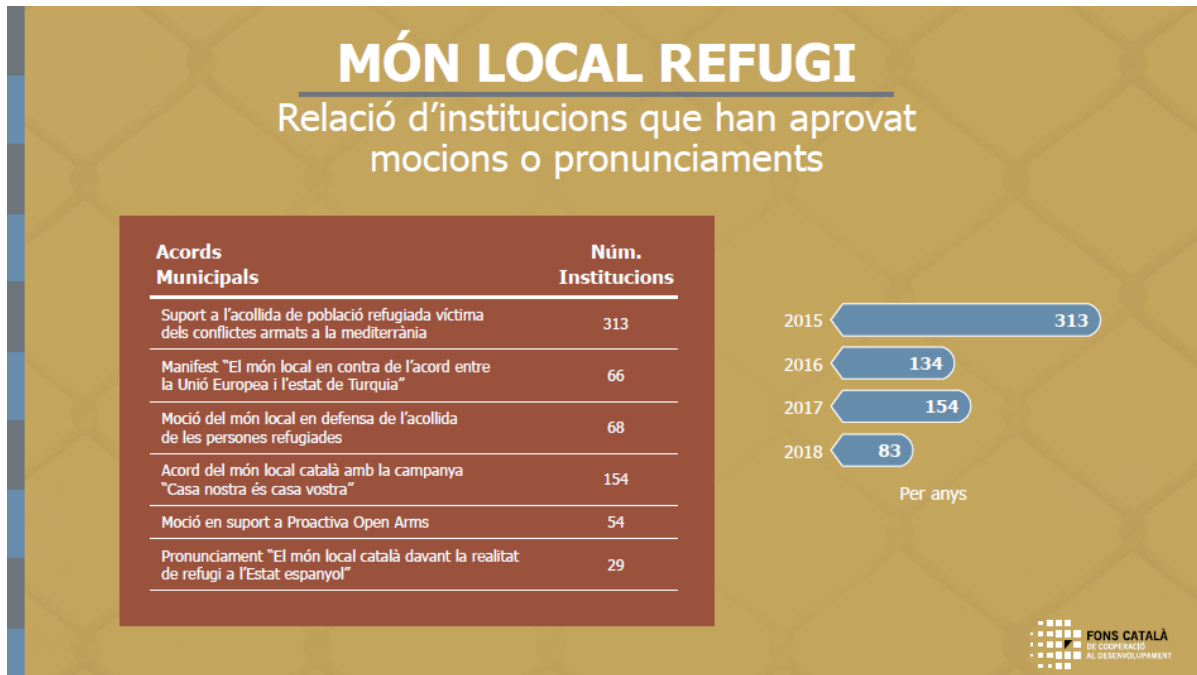
La moció que va rebre més ressò mediàtic i que va ser aprovada per més institucions va ser la primera, presentada el setembre de 2015 i que duia per títol "Suport d'acollida a la població refugiada víctima dels conflictes armats a la Mediterrània".

En ella, s'instava a l'estat espanyol i a la Generalitat de Catalunya a destinar recursos econòmics i humans per l'acollida i a facilitar espais de coordinació amb els diferents ajuntaments.

En relació a les manifestacions promogudes per les comissions locals, hi destaca la Marxa Europea pels Drets de les Persones Refugiades, l'any 2016, la manifestació "Casa Nostra, casa vostra", l'any 2017, i la manifestació de suport a Proactiva Open Arms, el gener de 2019.

Des de la xarxa estatal de Ciutats Refugi s'han creat taules de treball tant de l'àmbit tècnic com polític amb l'objectiu de compartir realitats, projectes, dificultats i reptes.

⁶ Veure annex 10.3.

8. CLOENDA

La cloenda ha estat presidida per Manel Vila, director general de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya, Maite Aymerich, vicepresidenta de l'àrea Internacional i de Cooperació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i Ariel Monells, president del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.

Ariel Monells ha agraït l'assistència i participació de les presents per una jornada tan intensa i enriquidora. Manel Vila ha pres la paraula per recordar la gran feina feta des del Fons Català en el darrer període 2015-2019 i ha recordat que encara queda molt per fer: els CIE continuen oberts, el vaixell d'Open Arms està retingut al port, cada dia s'aixequen més murs en tot el planeta, i les llibertats i la democràcia estan en perill.

Finalment, Maite Aymerich, ha reiterat l'agraïment i ha posat en valor el compromís i el protagonisme del món local en l'acollida de les persones refugiades.

9. CONCLUSIONS

9.1. VALORACIÓ GENERAL DE LA JORNADA MÓN LOCAL REFUGI

- ASPECTES TÈCNICS:

- La valoració global de la jornada, tant des del punt de vista de la institució organitzadora com de les persones que han participat i/o assistit, és positiva.

S'aprecia especialment el disseny del programa i la qualitat dels continguts presentats a les ponències.

- Es valora positivament l'assistència a la jornada, que ha estat aproximadament d'un centenar de persones. Tanmateix, es considera necessari intensificar la difusió els dies previs a l'acte a través de les xarxes socials i la premsa. L'assistència ha estat superior a les taules del matí, essent més fluixa a mesura que anava passant el dia.
- Es considera un encert haver dividit la jornada en quatre taules rodones que reconstrueixin el camí invers dels moviments migratoris, començant per l'arribada a casa nostra, seguida de la situació als països de primera acollida, i finalitzada amb una fotografia de les tres grans rutes de fugida. Es valora especialment bé la programació d'una darrera taula sobre projectes d'educació per la justícia global i incidència política. No obstant això, es considera important cercar nous formats de taula de caràcter participatiu i dinàmic (col·loquis, entrevistes, xerrades conjuntes, etc.) així com afegir alguna dinàmica de treball i reflexió conjunta.
- Els assistents destaquen la importància de posar en valor i difondre la cultura de la rendició de comptes i de l'avaluació global d'un període de treball conjunt.
- S'aprecia el fet d'haver posat en valor els municipis com a elements clau per l'acollida de persones refugiades.
- Es valora de manera especialment positiva la diversitat de projectes presentats, en format d'intervencions curtes i amb els testimonis de les entitats que treballen en terreny.
- Es considera un encert haver realitzat un llibret de la jornada amb informació complementària. Tanmateix, es considera que hagués estat bé incloure una sinopsi de cada projecte presentat.
- Es fa una avaluació crítica de la planificació horària de la trobada. Es considera necessari, de cara a futures edicions, fer un disseny més realista, amb més espai per les ponències de persones convidades internacionals i per les intervencions del públic. Es recomana, en casos d'una programació tan extensa i intensa, realitzar una trobada de dos dies.
- S'ha trobat a faltar la programació d'una taula de continuïtat que posés de relleu els reptes que tenim per endavant en matèria de refugi.

▪ **ASPECTES LOGÍSTICS:**

- Es fa una bona valoració de l'espai on s'ha dut a terme la jornada així com del disseny i desplegament d'elements gràfics per vestir l'espai.
- Es fa una molt bona valoració del servei d'interpretació simultània català-anglès anglès-català, ofert per la cooperativa de traducció i interpretació *Koinós*. No obstant això, es considera necessari, de cara a futures edicions,

ampliar la contractació del servei a les diferents llengües presents, en el cas de la jornada *Món Local Refugi*, al francès i a l'àrab.

- Es fa una excel·lent valoració del servei de càtering ofert per l'Espai Mescladís, cooperativa d'economia social i solidària.
- Es fa una valoració crítica sobre la qualitat del so de les projeccions durant el desenvolupament de les taules.
- Es considera un encert haver contractat els serveis d'streaming per tal d'enregistrar totes les participacions de la jornada i fer arribar, posteriorment, els vídeos a totes aquelles persones que no van poder assistir.

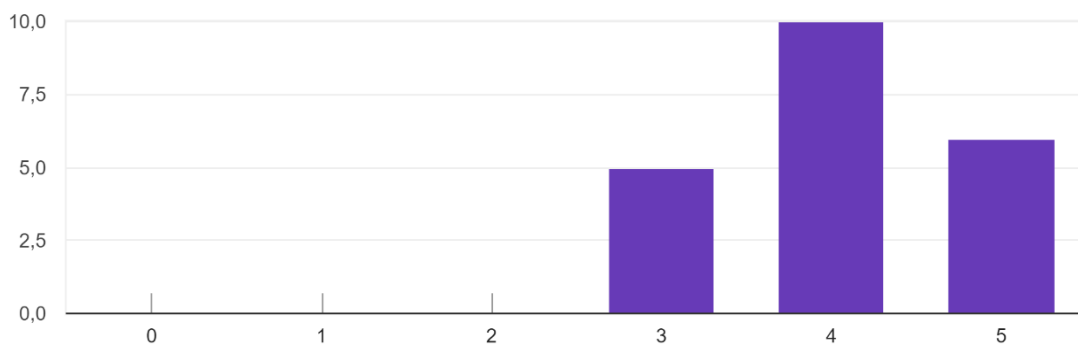
9.2. GRÀFIQUES DE LES VALORACIONS DELS ASSISTENTS

L'enquesta de valoració de la jornada s'ha distribuït entre els assistents via correu electrònic i posteriorment a la celebració de la jornada.

A continuació es presenten unes gràfiques que mostren les valoracions d'un total de 21 persones que han respòs l'enquesta, en relació al contingut, l'adequació de la trobada al públic destinatari, la participació dels ponents, els aspectes organitzatius de la jornada o les instal·lacions on ha tingut lloc l'acte.

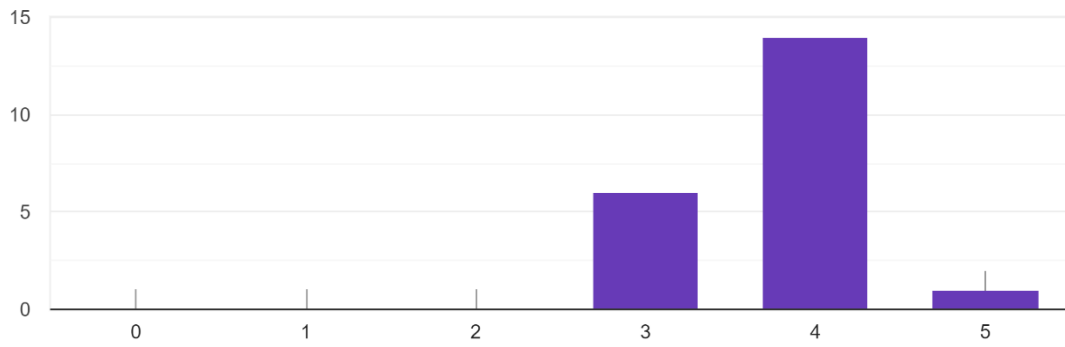
Valoració del contingut

21 respuestas

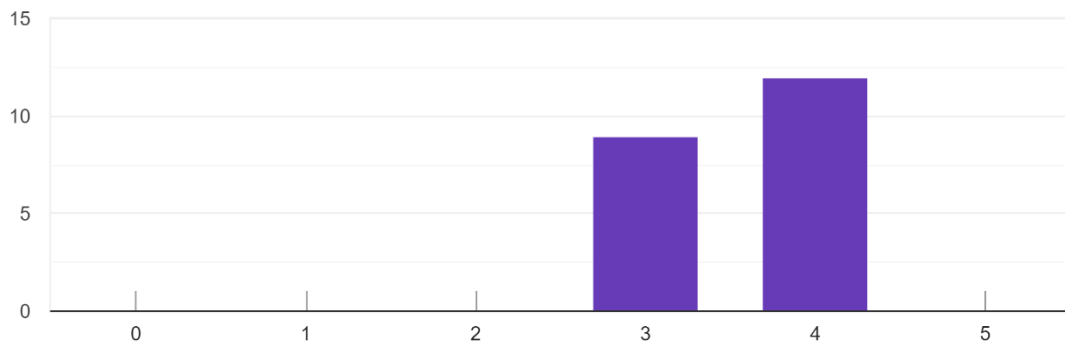
Adequació de la trobada al públic destinatari

21 respuestas

Participació dels/les ponents

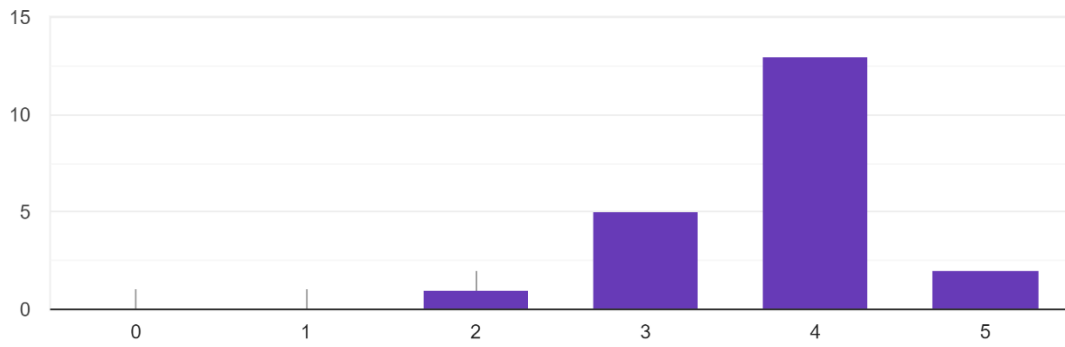
21 respuestas

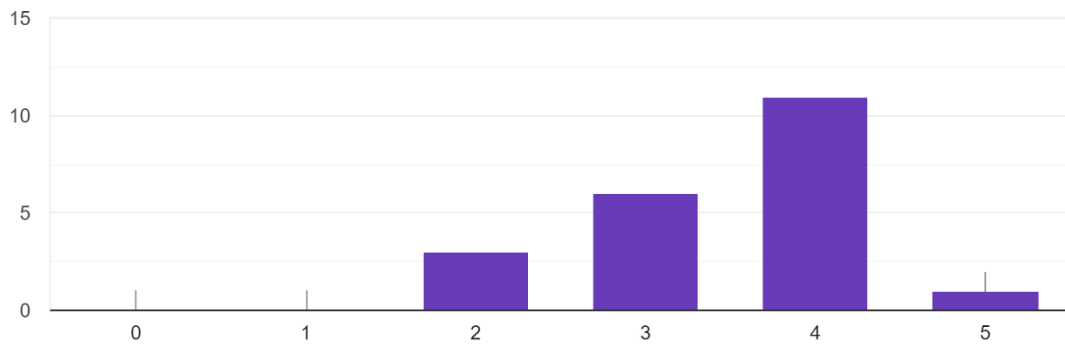
Organització de la jornada

21 respuestas

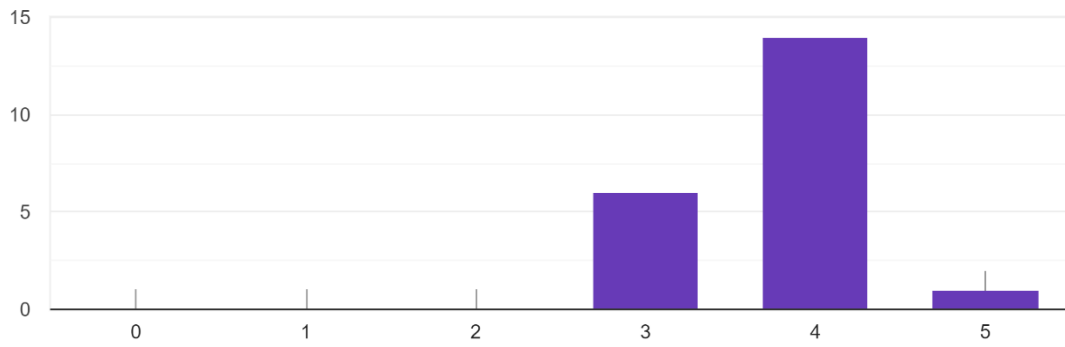
Espais i instal·lacions

21 respuestas

Valoració global de la jornada

21 respostes

LA RESPOSTA DEL MÓN LOCAL A LA CRISI DELS REFUGIATS

A càrrec de Meritxell Budó, presidenta del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i alcaldessa de la Garriga

Bon dia,

El proper 26 de maig se celebraran unes noves eleccions municipals per escollir les autoritats locals (regidores i regidors) que conformaran els nostres ajuntaments per al proper període 2019-2023. Arribem, per tant, al final de l'actual legislatura, marcada, sens dubte, per nous avenços i reptes constants inserits en una societat cada dia més complexa i interconnectada, però que també ens ofereix exemples diaris d'injustícies i desigualtats molt punyents que amenacen els assoliments que creïem garantits.

Res del que passa al món ens ha de ser aliè, als governs locals, ja que el nostre compromís amb les veïnes i veïns de les nostres viles i ciutats és compatible i coherent amb la defensa dels drets de la resta d'éssers humans arreu del món. Els ajuntaments, les diputacions, els consells comarcals o les mancomunitats no poden quedar al marge del que succeeix a la resta de països, ja siguin més propers o més llunyans, perquè els compromisos són globals, tal com exemplifiquen els Objectius de Desenvolupament Sostenible o la Nova Agenda Urbana que fixen un horitzó compartit que ens interpel·la.

Amb el final de legislatura, la Junta Executiva del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament culmina també el seu període de treball de quatre anys que han estat enfocats a millorar el servei que oferim als ajuntaments socis i a les seves entitats locals, sempre amb l'objectiu de fer una cooperació municipalista compromesa i de qualitat, adaptada a les necessitats de cada ajuntament però a partir d'uns principis comuns.

Ha estat un període marcat, sens dubte, per realitats molt colpidores que ens interpel·len, com és el cas dels centenars de milers de persones que busquen refugi fugint de contextos de crisi humanitària i que creuen la Mediterrània en condicions d'absoluta precarietat i amb perill constant per a les seves pròpies vides. La societat ens reclama respostes immediates, i des del món local han sorgit iniciatives solidàries i pronunciaments clars que en molts casos topen amb la burocràcia estatal o, directament, amb algunes actituds que s'esdevenen a Europa i arreu del món contràries als valors d'igualtat i solidaritat que intentem promoure des dels nostres pobles i ciutats.

A principis de setembre de 2015 el Fons Català convocava una reunió d'urgència per abordar la crisi de refugiats. La ciutadania reclamava als seus dirigents polítics una resposta immediata davant la situació que estan patint milions de persones que es veuen obligades a abandonar els seus països d'origen. Un desplaçament forçat motivat per les amenaces de factors externs com són la violència, la pobresa, les guerres, la persecució i les vulneracions dels drets humans.

Alhora, els ajuntaments volien coordinar esforços davant d'aquesta situació i, des del Fons Català, es va decidir endegar una campanya d'emergència desplegada en dos components principals: l'Acció Humanitària i la Sensibilització.

La Campanya, actualment activa, està, doncs, adreçada a pal·liar el patiment humà en les rutes de fugida i en els països de primera acollida; i, a casa nostra, al desplegament d'accions de sensibilització i denúncia, amb un doble objectiu. En primer lloc, alimentar de discurs crític l'embranchada de solidaritat que s'ha generat de manera espontània entre la ciutadania pels refugiats, amb perspectiva de transformació social i justícia global, evitant el paternalisme i la caritat. I en segon lloc, sensibilitzar els ajuntaments de la importància de la cooperació internacional per atacar les causes dels conflictes, més enllà de gestionar les conseqüències sobre la població civil que es veu obligada a fugir buscant refugi i protecció internacional.

Han passat tres anys i mig des d'aquella primera reunió i des de llavors són moltes les lliçons apreses i les conclusions extreïdes en aquesta crisi, que hem gestionat des del Fons Català en un context caracteritzat per la variabilitat, la incertesa, el canvi i l'amenaça.

És important fer esment a l'alt nivell d'implicació que han demostrat els municipis catalans en la gestió de la crisi dels refugiats i la rapidesa a respondre-hi. N'és prova el suport econòmic que ha rebut la campanya d'emergència endegada, que, a dia d'avui, ha arribat als dos milions d'euros, provinents del suport solidari de més de 200 ajuntaments, entitats municipalistes, diputacions, consells comarcals, entitats socials i donacions privades, esdevenint la campanya d'emergència amb més aportacions dels ens locals socis en els 33 anys de vida del Fons.

Els recursos recollits fins ara s'han destinat a 39 projectes d'Acció Humanitària, dels quals 23 són a països en origen i de primera acollida i 16 s'han executat dins Europa a les rutes de la Mediterrània oriental, central i a la frontera Sud. Pel que fa a la resposta a casa nostra, s'han aprovat 18 projectes d'Educació per la Justícia global. En accions de denúncia destaquem la implicació de més de 300 ajuntaments i ens supramunicipals catalans que, des de l'any 2015 fins ara, han aprovat sis mocions i pronunciaments del món local relacionades amb el suport i la protecció de les persones refugiades.

En aquest sentit, els municipis estan tenint i tindran un rol crucial en la gestió d'aquesta crisi, ja que són l'espai de govern més proper a la ciutadania, tenen un rol fonamental en el procés d'integració de les persones nouvingudes, poden fer pressió i denúncia davant la passivitat i la manca de voluntat política d'altres nivells de govern, poden articular vies per a la participació de la ciutadania de manera organitzada i coordinada, són un actor clau de la cooperació descentralitzada i la solidaritat entre els pobles i poden destinar recursos al suport de la població refugiada.

D'altra banda, destaquem la importància de la coordinació entre els actors municipalistes implicats en aquesta crisi i que vàrem concretar tot consensuant una moció conjunta entre l'Associació Catalana de Municipis, la Federació de Municipis de Catalunya, la Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau de Catalunya i el propi Fons, que ha estat aprovada per 313 ajuntaments i ens supramunicipals del nostre país.

La campanya se situa en un escenari europeu d'incompliment dels compromisos d'acollida i vulneració flagrant dels drets humans de les persones que fugen. Aquests escenaris situen la mal anomenada "crisi de persones refugiades" (perquè és una crisi de la qual són víctimes aquestes persones i no un factor causal) com un fenomen de llarga durada amb conseqüències dramàtiques per a milions de persones desplaçades de manera forçada amb necessitats urgents de protecció i ajut humanitari urgent.

La jornada "Món Local Refugi" vol reflexionar i posar de relleu el rol i el compromís dels municipis catalans en la gestió de la crisi política de les persones refugiades. Alhora pretén, en un exercici

de transparència a la ciutadania, als ajuntaments i als ens supramunicipals que han donat suport a la campanya, fer un balanç i una rendició de comptes sobre les intervencions humanitàries realitzades fins a dia d'avui en matèria de refugi, també com identificar les accions futures.

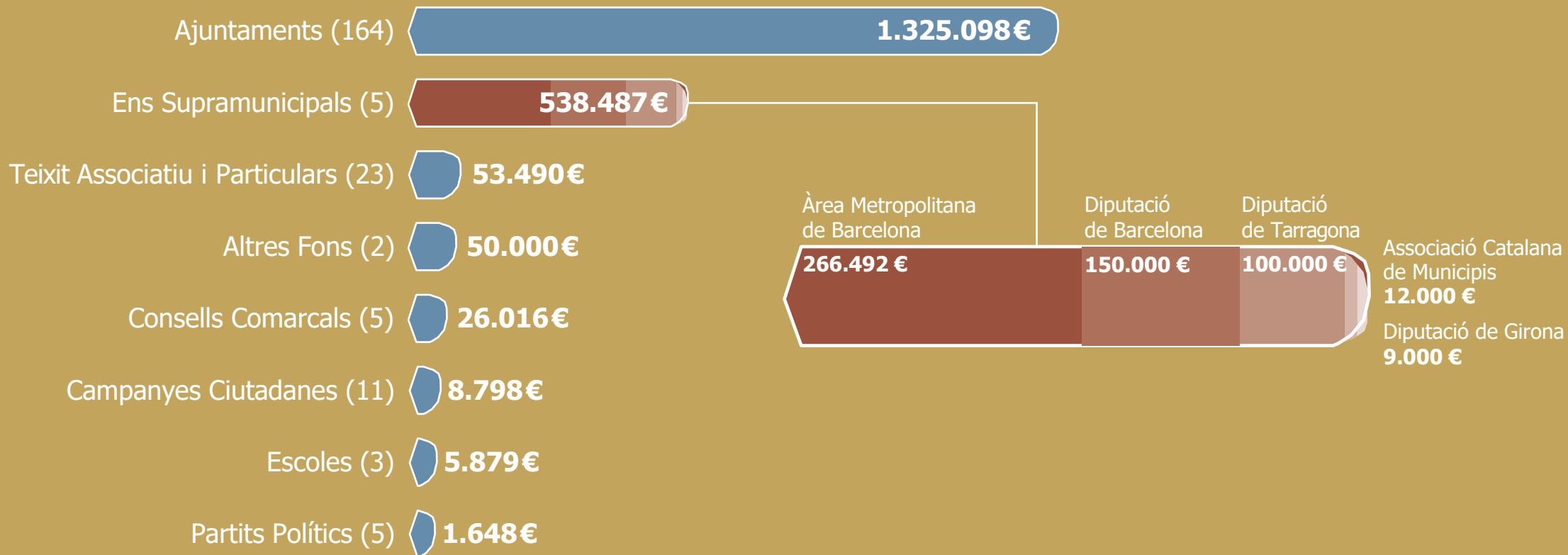
Moltes gràcies.

Meritxell Budó

Presidenta del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i alcaldessa de la Garriga

MÓN LOCAL REFUGI

Aportacions totals

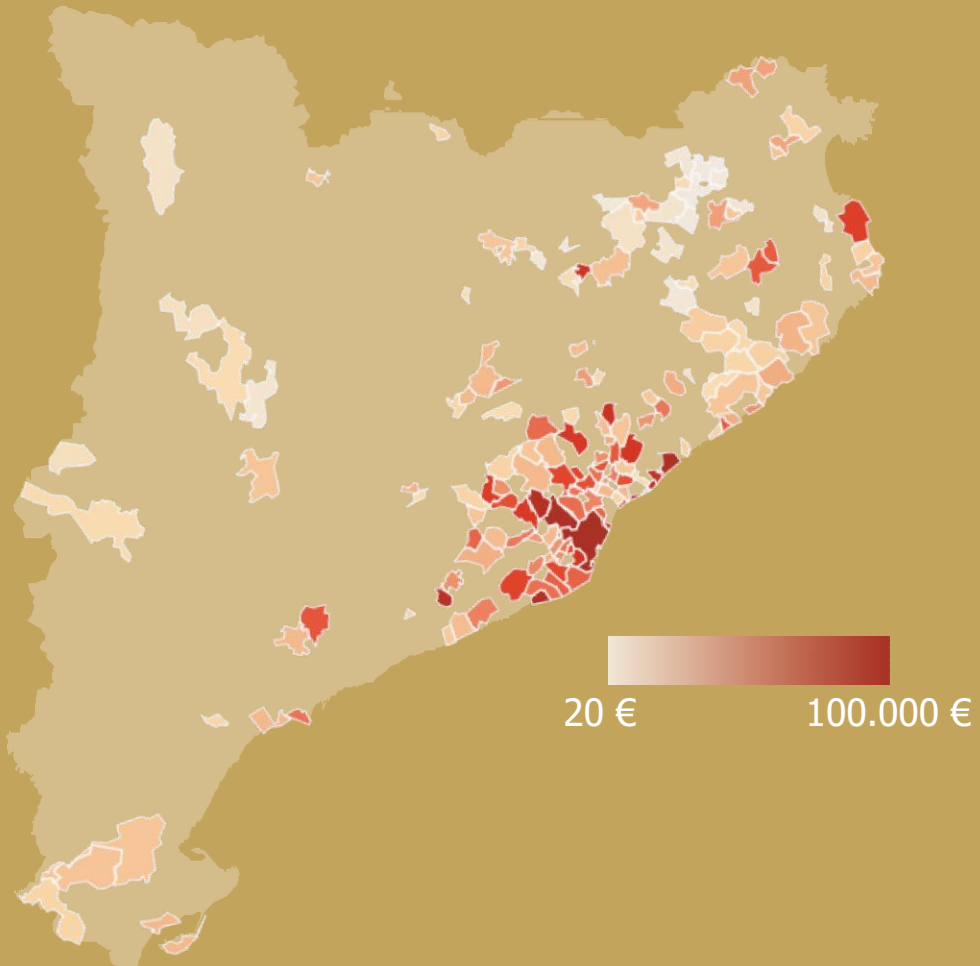

Valor total: **2.009.420 €**

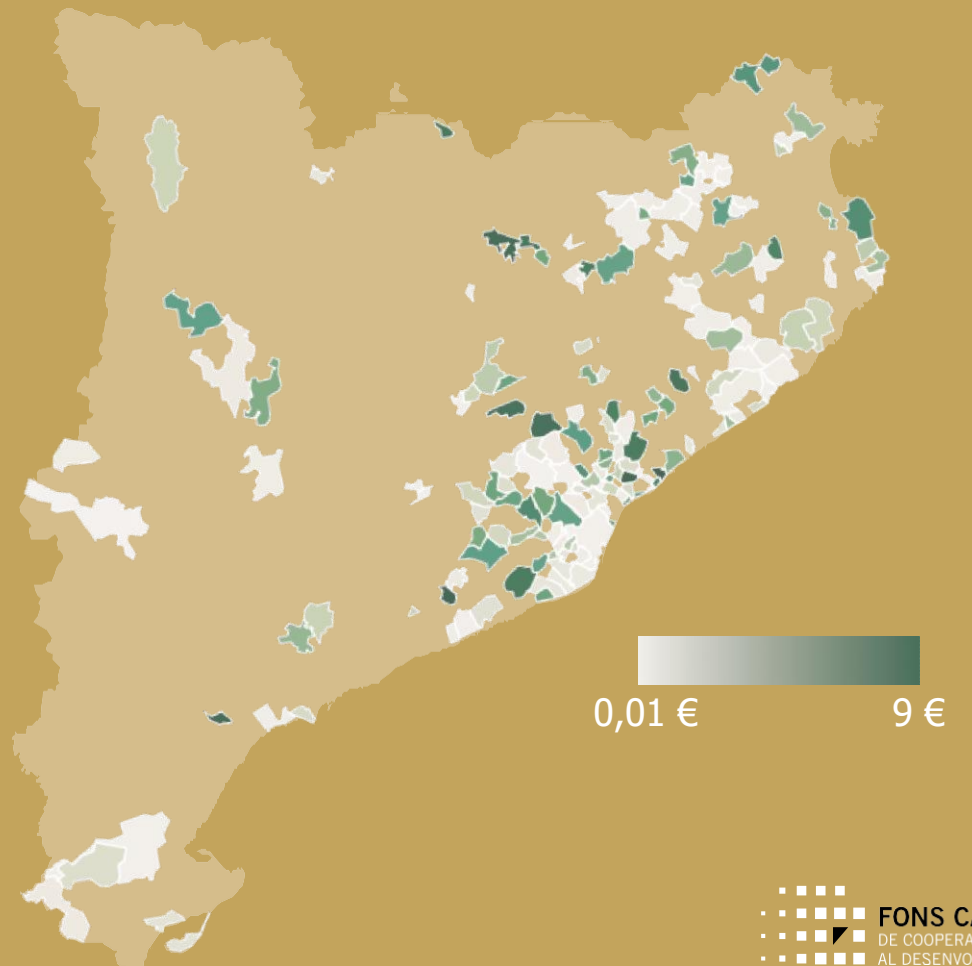
MÓN LOCAL REFUGI

Aportacions dels Ajuntaments

PER VALOR

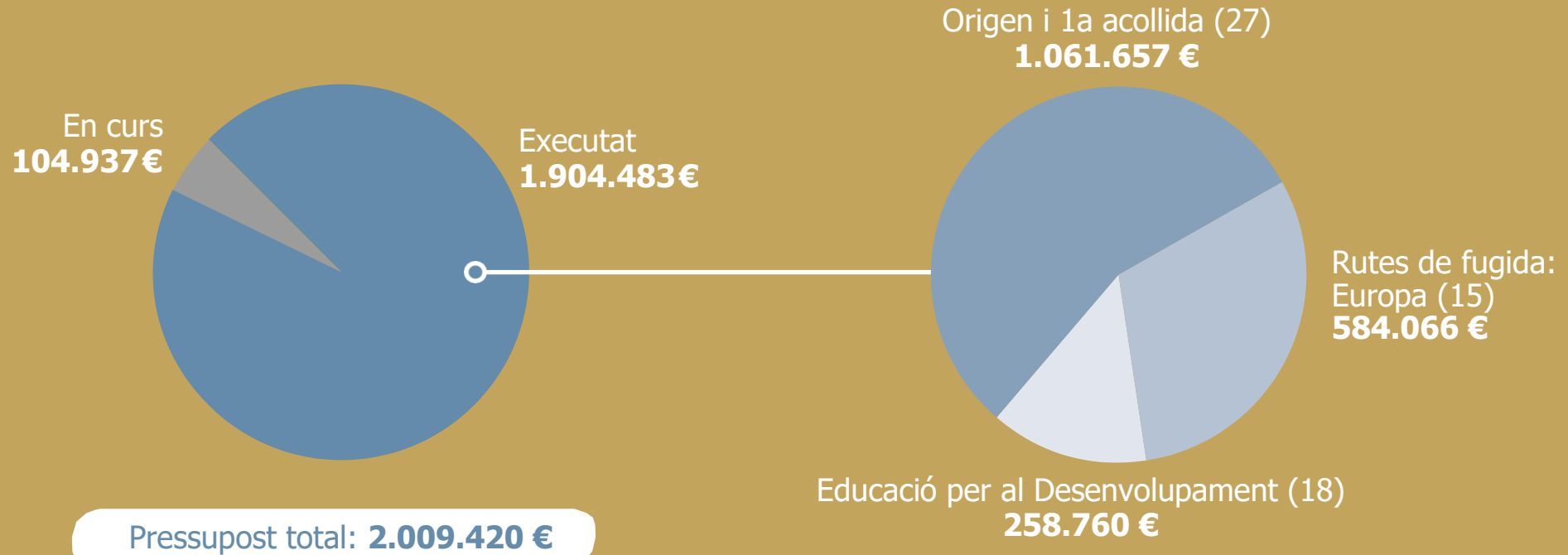

PER HABITANT

MÓN LOCAL REFUGI

Distribució per projectes

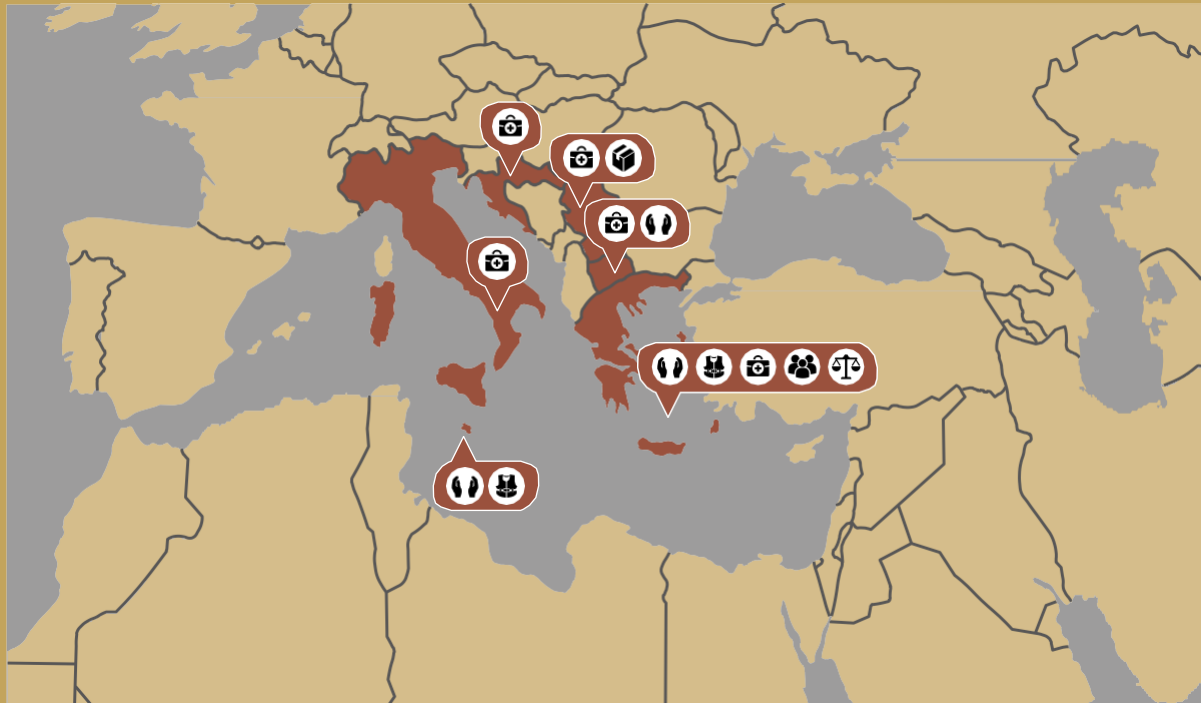
MÓN LOCAL REFUGI

Projectes d'acció humanitària
Rutes de fugida: Europa

MÓN LOCAL REFUGI

Projectes d'acció humanitària Rutes de fugida: Europa

Sèrbia

1 1
46.400€

Macedònia

1 1
30.000€

Malta

3 3
29.600€

Grècia

5 1
2 2
1
351.820€

Itàlia

1
29.600€

Ruta dels Balcans

1
25.000€

PROTECCIÓ

SALVAMENT

NECESSITATS BàSIqUES NFI

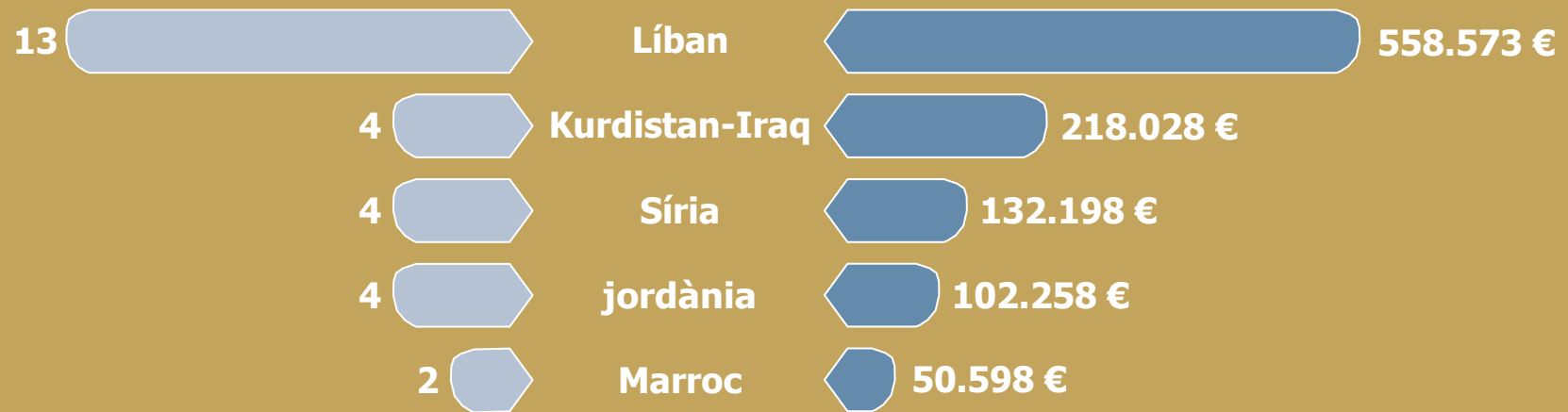
INCLUSIÓ SOCIAL

SALUT

SUPORT JURÍDIC

MÓN LOCAL REFUGI

Projectes d'acció humanitària
Països en origen i primera acollida

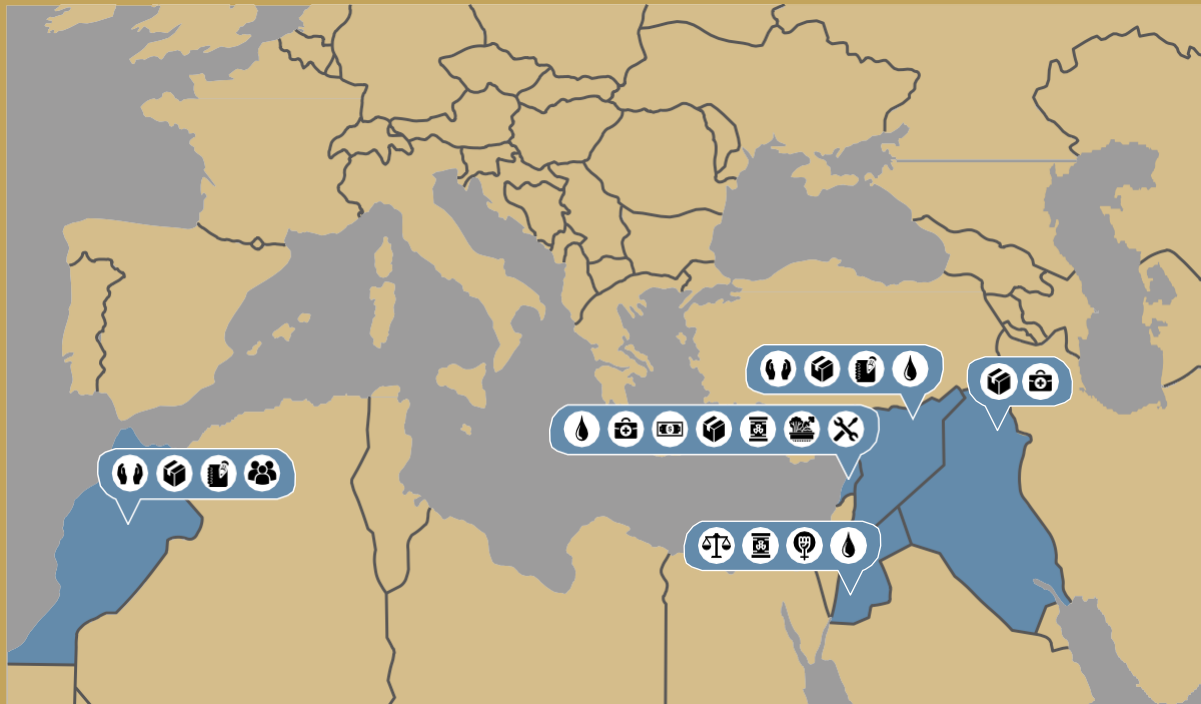

Per nombre de projectes

Per valor dels projectes

MÓN LOCAL REFUGI

Projectes d'acció humanitària
Països en origen i primera acollida

Síria
1 2
1 1
102.258€

jordània
1 2
2 1
132.198€

Marroc
1 1
1 1
50.598€

Líban
1 6
1 1
2 1

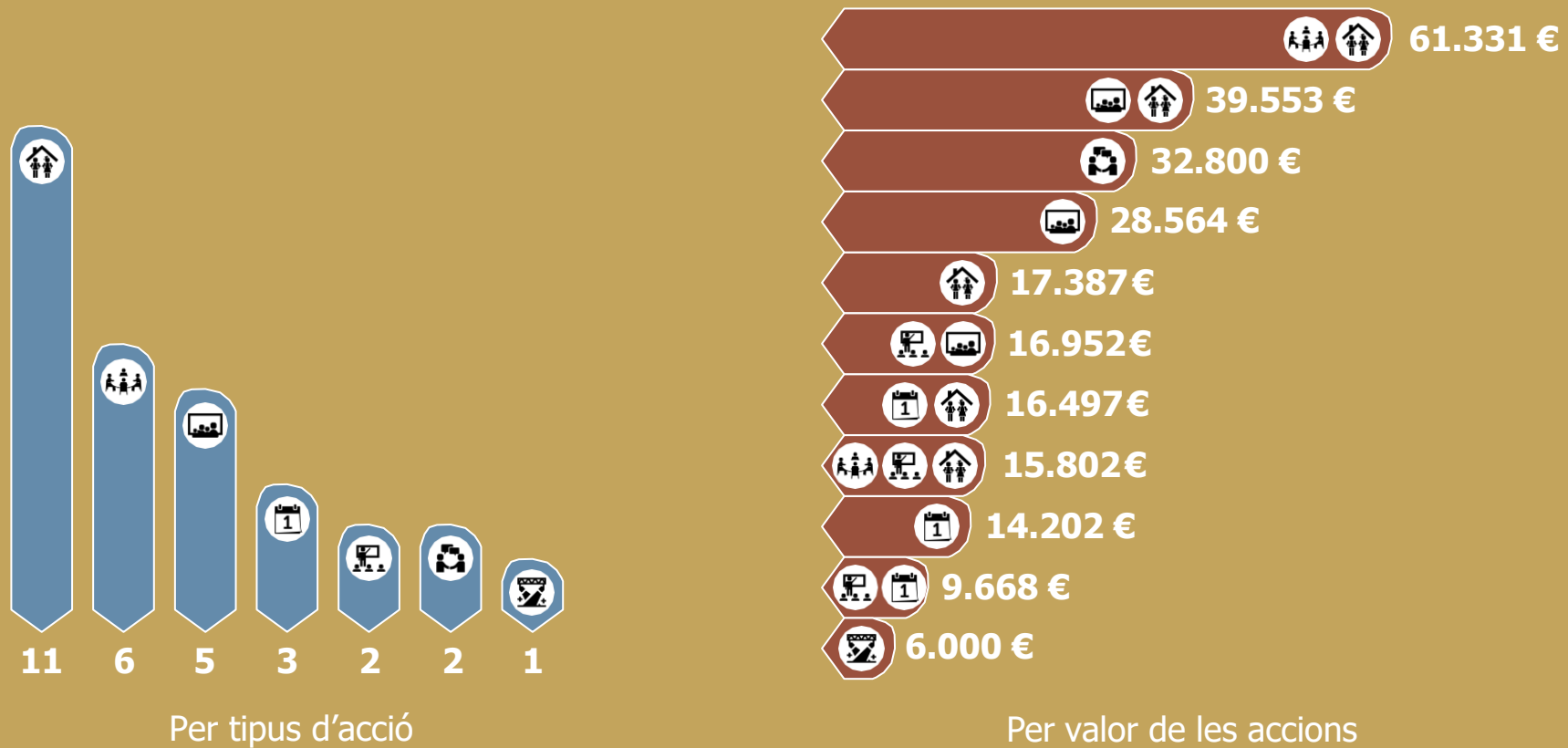
558.573€

**Kurdistan
Iraq**
2 2
218.028€

- PROTECCIÓ**
- NECESSITATS BàSIQUES NFI**
- VBG - VIOLÈNCIA BASADA EN GÈNERE**
- GESTIÓ DE RESIDUS**
- EDUCACIÓ**
- SUPORT JURÍDIC**
- OCUPACIÓ**
- AIGUA I SANEJAMENT**
- INCLUSIÓ SOCIAL**
- SALUT**
- ALIMENTS**
- TRANSFERÈNCIA DE DINERS**

MÓN LOCAL REFUGI

Projectes d'Educació per al Desenvolupament Educató per la Justícia Global

ESCOLA

XERRAdES

EXPOSICIÓ/
DOCUMENTAL

INCIdèNCIA
POLÍTICA

FORMACIÓ

JORNADA

CONCERT

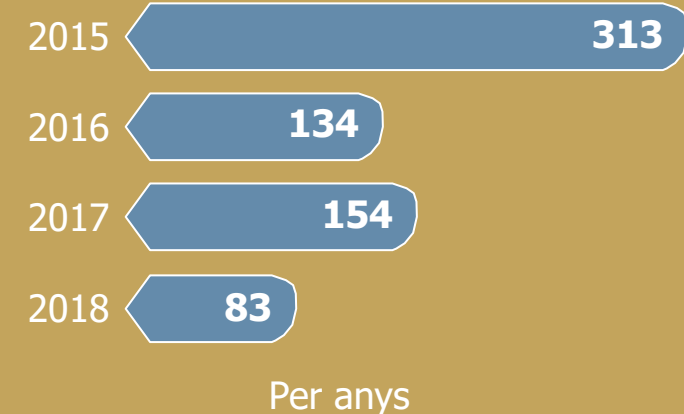
MÓN LOCAL REFUGI

Relació d'institucions que han aprovat mocions o pronunciaments

Acords Municipals

Núm. Institucions

Suport a l'acollida de població refugiada víctima dels conflictes armats a la mediterrània	313
Manifest "El món local en contra de l'acord entre la Unió Europea i l'estat de Turquia"	66
Moció del món local en defensa de l'acollida de les persones refugiades	68
Acord del món local català amb la campanya "Casa nostra és casa vostra"	154
Moció en suport a Proactiva Open Arms	54
Pronunciament "El món local català davant la realitat de refugi a l'Estat espanyol"	29

10.3. MOCIONS APROVADES PELS AJUNTAMENTS CATALANS

MOCIÓ DE SUPORT A L'ACOLLIDA DE POBLACIÓ REFUGIADA VÍCTIMA DELS CONFLICTES ARMATS A LA MEDITERRÀNIA

El món local català manifesta la seva preocupació per la crisi humanitària en matèria de refugi que està tenint lloc a la Mediterrània, arran de la guerra civil a Síria i d'altres conflictes internacionals.

Segons dades de l'ACNUR, aproximadament 322.000 persones han creuat la Mediterrània durant el 2015, la majoria com a refugiades, fugint de la violència i la persecució, de les quals almenys la meitat provenen de Síria. A més, es compta que 2.750 persones han desaparegut o mort en els primers vuit mesos de l'any i es preveu que el nombre d'arribades continuï augmentant els propers dos mesos.

El Fons Català de Cooperació al Desenvolupament és una organització formada per ens locals que destinen una part del seu pressupost a finançar accions de Cooperació al Desenvolupament i de Solidaritat amb els pobles dels països més desfavorits, i actua com a instrument de coordinació dels esforços dels ajuntaments catalans en els casos d'actuacions en situació d'emergència i especialment en la postemergència i reconstrucció.

L'any 2013 el Fons Català va obrir una campanya d'emergència per donar suport a la població arran de la guerra civil a Síria en la qual ha continuat treballant des de llavors, amb el suport dels municipis catalans.

Davant de la situació actual i,

- Atès que la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, en el seu article 1, determina que la dignitat humana és inviolable i ha de ser respectada i protegida.
- Atès que la Declaració Universal dels Drets Humans reconeix en l'article 14 que, en cas de persecució, tota persona té dret a cercar asil, i a gaudir-ne, a qualsevol país.
- Atès que la Convenció de Ginebra del 1951 i el Protocol sobre l'Estatut del Refugiat de 1967, tots dos signats i ratificats per l'Estat espanyol, preveuen que cal facilitar l'estatut de refugiat i garantir els drets que aquest estatut preveu.
- Atesa la crida de la Plataforma Stop Mare Mortum als municipis catalans per la creació d'una Xarxa de Municipis Acollidors.
- Atès que pel principi de subsidiarietat tot el que pugui fer-se en una

administració propera a la ciutadania no cal que es faci en una de rang superior.

- Atès que del 2013 al 2014 a Catalunya vam passar de 484 a 786 peticions d'asil i només 28 places d'acollida.
- Atès que els municipis catalans s'han caracteritzat per respondre solidàriament a l'arribada de persones refugiades de conflictes com el dels Balcans i que compten amb un teixit associatiu vinculat a la pau, els drets humans i el desenvolupament.
- Atesa la demanda de la societat civil catalana als respectius municipis per a que donin resposta a la situació dels refugiats.

Per tot això, des de (institució)....., es proposa l'adopció dels acords següents:

Primer. Instar el Govern espanyol a:

- Demanar una major dotació de recursos a la UE per suport jurídic, assistència, acollida i integració social i que s'estableixin mecanismes perquè es transfereixin a les administracions municipals per a la gestió descentralitzada.
- Augmentar el nombre de places d'asil, també com la dotació pressupostària per millorar la qualitat en les diferents fases de l'atenció a aquest col·lectiu.
- Augmentar de sis mesos a un mínim de 24 mesos el període d'acollida de les persones sol·licitants d'asil, en funció de la vulnerabilitat de cada persona.
- Donar suport als països d'asil, normalment empobrits, on es concentren el 85% de les persones refugiades del món a través de la cooperació al desenvolupament o l'ajuda humanitària directa o indirecta, tot garantint els drets de totes les persones.

Segon. Instar el Govern de la Generalitat de Catalunya a:

- Actualitzar la dotació pressupostària del Pla de Protecció Internacional a Catalunya (PPIC), aprovat el 28 de gener de 2014, adequant-la a la situació actual i assegurar-ne el desplegament.
- Territorialitzar els serveis d'atenció a les persones demandants d'asil i en paral·lel formar i/o especialitzar aquelles persones dels municipis que s'hauran de fer càrrec del suport i l'atenció a les persones sol·licitants.
- Donar suport als municipis acollidors i facilitar-ne la coordinació.
- Donar suport als països d'asil, normalment empobrits, on es concentren el 85% de les persones refugiades del món a través de la cooperació al desenvolupament o l'ajuda humanitària directa o indirecta, garantint els drets de totes les persones.

Tercer. Elaborar, en el cas que no n'hi hagi, o revisar/actualitzar els plans d'acollida municipals (o comarcals) per a incorporar-hi l'asil.

Quart. Donar suport i col·laborar amb les entitats catalanes que treballen en l'acollida i el servei a les persones sol·licitants d'asil.

Cinquè. Definir quin suport (servei i infraestructura) pot oferir el municipi per acollir les persones sol·licitants.

Sisè. Treballar en la sensibilització de la població del municipi sobre la realitat de les persones refugiades i la dinamització de la xarxa local solidària.

Setè. Endegar i garantir polítiques municipals de cooperació al desenvolupament amb vocació transformadora.

Vuitè. Oferir els municipis com a territori d'acollida.

Novè. Sumar-se a les línies de treball identificades i consensuades a la reunió en matèria de refugi, celebrada el passat 4 de setembre de 2015 a la seu del Fons Català amb la participació de més d'una vuitantena d'ajuntaments. Aquestes són:

- Assistència en les rutes de fugida
- Suport als municipis de la ruta
- Planificació i gestió de l'acollida
- Acollida a Catalunya

Desè. Coordinar i concentrar els esforços del món local davant la situació d'emergència actual, a través del Fons Català, en col·laboració amb les entitats municipalistes, per tal de tenir una veu conjunta que interlocuti amb la Generalitat de Catalunya i el Govern de l'Estat espanyol.

Onzè. Fer arribar aquest acord al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, a la Federació de Municipis de Catalunya, a l'Associació Catalana de Municipis, a la Generalitat de Catalunya i al Govern de l'Estat espanyol.

Barcelona, xx de setembre de 2015

EL MÓN LOCAL EN CONTRA DE L'ACORD ENTRE LA UNIÓ EUROPEA I L'ESTAT DE TURQUIA

El passat 18 de març el Consell Europeu va prendre un acord que vulnera la legislació que protegeix les persones refugiades i posa en joc els drets humans. El Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, que aglutina els municipis catalans i institucions supramunicipals que treballen conjuntament per la solidaritat, la pau i els drets humans, rebutja aquest acord que no respecta el Dret Internacional.

Lluny d'aquesta decisió presa pels caps d'estat, els ajuntaments estan donant suport a les persones refugiades en ruta, a través de la campanya del Fons Català i estan treballant per a la seva integració quan arribin als municipis catalans, com expressa el president de la Generalitat de Catalunya, Molt Honorable Sr. Carles Puigdemont, en la seva carta al comissari de Migracions de la UE del passat 15 de març, en la qual afirma que Catalunya està preparada per acollir al voltant de 4.500 refugiats.

La cimera entre els estats de la Unió Europea i Turquia, prèvia a aquest acord, lluny de trobar una sortida que garanteixi el respecte dels drets humans i es compleixi amb l'obligació dels estats d'acollir les sol·licitants d'asil, la Unió Europea va acordar l'externalització de fronteres i la subcontractació d'aquestes responsabilitats a l'Estat turc, com ja hem vist a la frontera sud de Ceuta i Melilla amb el Marroc o amb els Centres d'Internament per a Estrangers fora de territori comunitari, a canvi de 3.000 milions d'euros addicionals a partir del 2018 – a banda dels ja assignats fins al 2017 –, la liberalització de visats i avançar en la negociació de l'adhesió de Turquia a la UE.

La solució que ha trobat Brussel·les per gestionar l'arribada de centenars de milers de persones que fugen de la guerra, de la misèria i d'altres tipus de persecucions és triple. Primer, evitar que trepitgin sòl europeu amb l'increment de les operacions de control de fronteres exteriors amb la participació militar de l'OTAN, segon, acordar l'expulsió a Turquia d'aquells que tot i així puguin arribar a les illes gregues jugant-se la vida a la Mediterrània, i tercer, bloquejar la ruta dels Balcans cap al nord d'Europa que el 2015 van utilitzar 900.000 persones.

L'entesa que s'assoleix amb Turquia respon exclusivament a la utilització de les polítiques migratòries al servei d'una lògica securitària que arrasa amb els suposats valors fundacionals europeus de solidaritat i respecte als drets humans. L'execució del text aprovat impedeix a totes les persones que arribin de forma irregular a Grècia la

possibilitat de sol·licitar l'asil a Europa quan no existeix una altra via que no sigui la irregularitat.

Un cop més veiem com la UE parteix d'una premissa falsa: blindar les fronteres d'Europa acabarà amb la crisi humanitària a la Mediterrània. Traslladar les persones refugiades i migrants a un estat tercer no és acabar amb la crisi humanitària, sinó expulsar-la de territori comunitari, i prioritzar les operacions de control i seguretat en lloc de les de salvament a les

aigües frontereres. Si volem acabar amb el tràfic d'éssers humans i amb les morts a la Mediterrània, cal voluntat política garantint vies segures i legals: visats humanitaris, possibilitat de sol·licitar l'asil en ambaixades i consolats europeus en els països d'origen i trànsit, etc.

Les mesures adoptades són un despropòsit, una mostra més del paper vergonyós que tenen els estats i les institucions europees des de l'inici d'aquesta crisi que xoca frontalment amb l'obligat compliment de la Convenció de Ginebra i amb l'article 19.1 de la Carta de Drets Fonamentals de la UE, segons el qual es prohibeixen explícitament les expulsions col·lectives.

Davant d'una Europa incapaç de donar una resposta adequada garantint condicions dignes a totes les persones dins del territori propi comunitari, com veiem a Calais, a Ceuta i Melilla, a Dunkerque o a Idomeni, avui ens torna a tocar dir prou a nosaltres, al món local, a la societat civil organitzada, i a les ciutadanes i ciutadans d'aquesta Europa que ens fa vergonya i :

- Demanem al Congrés que exigeixi al Govern en funcions que bloquegi l'acord entre la Unió Europea i Turquia que permetrà tornar a territori turc als refugiats que han arribat a Grècia i que tota negociació en el Consell Europeu ha d'estar subjecta al respecte dels drets humans i el Dret Internacional.
- Reclamar que es garanteixin vies d'accés a la protecció internacional legals i segures en països d'origen i trànsit i que el govern espanyol assumeixi la seva responsabilitat acceptant íntegrament les quotes de persones reubicades i reassentades que li corresponen.
- Denunciar l'expulsió de les ONG que estan treballant en el salvament, l'acollida i l'acompanyament de les persones refugiades que estan en ruta a Grècia.
- Assegurar el desplegament del Pla de Protecció Internacional a Catalunya, aprovat pel Consell de Govern de la Generalitat de Catalunya el passat 28 de gener de 2014, dotant-lo del pressupost adequat i suficient per a poder implementar les mesures concretes que en recull, que garanteixin una acollida estable i de qualitat.
- Manifestem el nostre compromís d'oferir els municipis com a territori d'acollida i protecció. Adaptant els plans d'acollida municipal a les necessitats especials de les persones sol·licitants d'asil per garantir la seva vida en família i la seva integració.

- Donarem suport i col·laborarem amb les entitats catalanes i xarxes d'entitats que treballin en l'acollida i el servei a les persones sol·licitants d'asil.
- Definirem els serveis i infraestructures que poden oferir els nostres municipis per acollir les persones sol·licitants d'asil.

- Treballarem en la sensibilització i el compromís de la població del municipi per garantir la integració de les persones refugiades, creant els vincles i la interacció necessària per prevenir el racisme i/o la discriminació, i promoure la cohesió social.
- Endegarem i garantirem polítiques municipals de cooperació al desenvolupament amb vocació transformadora.

Text basat en l'article *L'acord UE-Turquia, una vergonya més d'Europa*, de Stop Mare Mortum

MOCIÓ DEL MÓN LOCAL EN DEFENSA DE L'ACOLLIDA DE LES PERSONES REFUGIADES

L'any 2001 les Nacions Unides van declarar el 20 de juny com a Dia Mundial de les Persones Refugiades. L'objectiu era rescatar de l'oblit la dramàtica situació que viuen milions de persones desarrelades entre refugiades, apàtrides, desplaçades internes i sol·licitants d'asil que actualment hi ha al món, que es veuen abocades a marxar de casa seva per motius religiosos, polítics, ètnics, o d'orientació sexual, entre d'altres. Amb la commemoració d'aquest dia, les Nacions Unides volien que la ciutadania sentís de pròpia veu la situació que viuen milers de persones desplaçades i refugiades arreu del món, així com reconèixer la tasca dels professionals i voluntaris de les entitats que treballen en matèria d'immigració i asil que donen suport jurídic, social i psicològic a les persones sol·licitants de protecció internacional.

Des d'aleshores, diverses organitzacions de la societat civil i les diferents institucions catalanes han commemorat aquesta data treballant per donar a conèixer aquesta realitat i denunciant la manca de polítiques públiques a nivell del govern de l'Estat espanyol, que és l'administració competent a l'hora de fixar els contingents i resoldre les sol·licituds de protecció internacional, que s'ha situat a la cua d'Europa a l'hora de proveir places per a persones refugiades i que encapçala el rànquing de països que deneguen més sol·licituds d'asil. Malgrat aquesta realitat, des de Catalunya s'ha mantingut un fort compromís amb la protecció internacional com demostren diverses iniciatives que van des de la que ha protagonitzat el PEN Club Català acollint escriptors refugiats, el programa de ciutats defensores dels drets humans a nivell municipal, o la tasca de coordinació que fa Asil.cat agrupant les entitats que treballen donant assistència a les persones amb necessitats de protecció internacional.

Pel que fa a les institucions públiques catalanes, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament ha estat treballant en matèria de protecció internacional des de la seva fundació fa 30 anys, el darrer exemple del qual ha estat la campanya d'emergència del 2013 per donar assistència a les víctimes de la guerra Civil a Síria que continua vigent. Per altra banda, el 28 de gener de 2014, el Govern de la Generalitat aprovava el Pla de Protecció Internacional de Catalunya, amb aportacions de diverses institucions i entitats, que engloba el dret d'asil, el refugi i la protecció subsidiària.

Però és d'ençà del 19 d'abril de 2015 quan es va enfonsar un vaixell amb centenars de persones que fugien dels seus països buscant refugi camí d'Europa, que es va despertar una onada d'indignació i rebuig de part de la ciutadania europea a la manca de resposta dels Estats amb les persones refugiades. Aquell dia molts ajuntaments catalans van mostrar la seva solidaritat amb el municipi de Lampedusa, que esdevindria la principal administració pública que oferia acollida, aixopluc i assistència a les persones que cercaven refugi, sense tenir-ne les competències ni els recursos.

Durant l'estiu de 2015 Europa va assistir a una greu crisi humanitària com a conseqüència del desplaçament forçat de centenars de milers de persones, la gran majoria, ciutadans sirians, però també afganesos, eritreus, sudanesos i iraquians. Els vam veure travessar el sud-est d'Europa durant mesos passant per Turquia, Grècia, Macedònia, Sèrbia, Hongria, Àustria, Alemanya... Una situació que havia viscut la Mediterrània la primavera d'aquell any, esdevenint una veritable fossa comuna per milers de persones que fugien de Líbia, del Sudan, Eritrea, Somàlia, Nigèria, Mali... Persones que escapaven de l'horror de la guerra, esperant una nova vida digna.

El setembre de 2015 el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, la immensa majoria d'ens locals catalans, així com les associacions municipalistes i el Govern de la Generalitat, mostraven la seva predisposició a acollir aquelles persones demandants de protecció internacional, preveient una allau d'arribades de refugiats que no s'ha esdevingut. En aquest sentit, cal destacar la proposta de l'Ajuntament de Barcelona de crear una xarxa de ciutats refugi per donar resposta a aquesta situació, així com creació del Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades a Catalunya, per part de la Generalitat de Catalunya com a òrgan transversal i de coordinació integrat per les entitats socials, l'administració local i la Generalitat.

Durant aquests darrers mesos hem assistit a una vergonyant manca de responsabilitat per part dels governs europeus a l'hora d'establir el nombre de persones refugiades que calia reubicar entre els Estats membres de la UE, així com a promeses incomplertes de la major part dels governs com el de l'Estat espanyol, que tot i comprometre's a acollir 16.000 refugiats en dos anys, la realitat no ha superat les poques desenes de persones reassentades. En canvi, la reacció de les institucions europees ha estat plantejar-se aplicar a Turquia i tercers països emissors l'erroni model del govern espanyol a la frontera sud de Ceuta i Melilla de condicionar ajudes al desenvolupament i suport comercial i econòmic a canvi que el govern del Marroc i altres països subsaharians facin de mur de contenció de possibles refugiats.

En aquest sentit, l'acord del passat 18 de març del Consell Europeu amb Turquia vulnera la legislació que protegeix les persones refugiades, posa en joc els drets humans, i lluny de trobar una sortida que garanteixi el respecte dels drets humans i compleixi amb l'obligació dels estats d'acollir les sol·licitants d'asil, la Unió Europea externalitza les seves fronteres i subcontracta aquestes responsabilitats a l'Estat turc. Aquesta mesura va ser rebutjada tant per el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, com per la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis, que aglutinen tot el municipalisme català.

Un cop més veiem com els governs dels Estats membres de la UE parteixen d'una premissa falsa: blindar les fronteres d'Europa acabarà amb la crisi humanitària a la Mediterrània. Traslladar les persones refugiades i migrants a un estat tercer no és acabar amb la crisi humanitària, sinó expulsar-la de territori comunitari, i prioritzar les

operacions de control i seguretat en lloc de les de salvament a les aigües frontereres. Si volem acabar amb el tràfic d'éssers humans i amb les morts a la Mediterrània, cal voluntat política garantint vies segures i legals: visats humanitaris, possibilitat de sol·licitar l'asil en ambaixades i consolats europeus en els països d'origen i trànsit, etc.

Aquest èxode ja ha costat milers de vides i davant d'aquesta catàstrofe humanitària totes les institucions públiques, així com la ciutadania en el seu conjunt, tenim l'obligació ètica, moral i legal d'atendre, socórrer i acollir les persones refugiades respectant els drets fonamentals de l'asil i de la protecció internacional recollits en les convencions internacionals, fonamentalment l'article 14 de la Declaració Universal dels Drets Humans, la Carta de drets Fonamentals de la Unió Europea i la Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats, així com el Protocol de 1967.

A diferència de la política acordada pels caps d'Estat i de govern de la UE, els ajuntaments, les institucions supramunicipals i les associacions municipalistes catalanes estem donant suport a les persones refugiades en ruta, a través de la campanya del Fons Català i d'altres iniciatives, i estem treballant per a la seva integració quan arribin a Catalunya, tal i com va expressar el president de la Generalitat, Molt Honorable Sr. Carles Puigdemont, en la seva carta al comissari de Migracions de la UE del passat 15 de març, en la qual afirma que Catalunya està preparada per acollir al voltant de 4.500 refugiats. I els que calgui afegir.

Perquè tenim memòria històrica, i perquè recordem el que van fer fa setanta anys milions d'europeus finalitzada la Segona Guerra Mundial, i el que van fer els nostres avis i besavis fugint del terror feixista acabada la Guerra Civil, hem d'obrir els braços com van fer altres països amb nosaltres durant aquell episodi de trista memòria.

Per tot això, des de (institució), es proposa l'adopció dels acords següents:

- Declarar l'ens local (nom) municipi compromès amb les persones refugiades.
- Exigir que el món local tingui un paper més rellevant a l'hora d'establir les polítiques de protecció internacional, refugi i asil a Catalunya, atès que és en l'àmbit local on es posen en marxa i on cal garantir l'acollida de manera eficaç.
- Exigir a l'administració general de l'Estat que els municipis disposin dels recursos econòmics necessaris per garantir l'acollida de les persones refugiades.
- Exigir que es faci marxa enrere en l'acord entre els Estats i governs de la UE i Turquia que permet retornar a territori turc als refugiats arribats a Grècia i que futures negociacions estiguin subjectes als drets humans i al Dret Internacional.

- ❑ Reclamar que es garanteixin vies d'accés a la protecció internacional legals i segures en països d'origen i trànsit i que el govern espanyol assumeixi la seva responsabilitat acceptant íntegrament les quotes de persones reubicades i reassentades que li corresponen de manera immediata.
- ❑ Denunciar l'expulsió de les ONG que estan treballant en el salvament, l'acollida i l'acompanyament de les persones refugiades que estan en ruta o en camps de refugiats a Grècia i d'altres països acollidors de manera temporal o definitiva.
- ❑ Assegurar el desplegament del Pla de Protecció Internacional a Catalunya, dotant-lo del pressupost adequat i suficient per a poder implementar les mesures concretes que estableix, que garanteixi una acollida estable i de qualitat a les entitats executores i els municipis catalans on aquestes persones s'estableixin.
- ❑ Manifestar el compromís del món local d'oferir els municipis territori d'acollida i protecció, adaptant els plans d'acollida municipal a les necessitats especials de les persones sol·licitants d'asil per garantir la seva vida en família i la seva integració.
- ❑ Continuar donant suport i col·laborar amb les entitats catalanes i xarxes d'entitats que treballin en l'acollida i el servei a les persones sol·licitants d'asil.
- ❑ Col·laborar estretament amb el Govern de la Generalitat a través del Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades i participar en l'establiment dels municipis acollidors conjuntament amb el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
- ❑ Treballar en la sensibilització i el compromís de la població del municipi per garantir la integració de les persones refugiades, creant els vincles i la interacció necessària per prevenir el racisme i/o la discriminació, i promoure la cohesió social.
- ❑ Endegar i garantir polítiques municipals de cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional i mantenir la coordinació de les mateixes amb les entitats municipalistes a través del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, entitat especialitzada en aquest àmbit que té delegada aquesta funció per part de la Federació de Municipis de Catalunya i a l'Associació Catalana de Municipis.
- ❑ Fer arribar aquest acord al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, a la Federació de Municipis de Catalunya, a l'Associació Catalana de Municipis, a la Generalitat de Catalunya, al Govern de l'Estat espanyol i a la Unió Europea, així com a les entitats socials del municipi (o ens local supramunicipal si és el cas).

Barcelona, 20 de juny de 2016

EL MÓN LOCAL CATALÀ AMB LA CAMPANYA CASA NOSTRA ÉS CASA VOSTRA

Des de l'estiu de 2015 Europa assisteix a una greu crisi humanitària com a conseqüència del desplaçament forçat de centenars de milers de persones que escapen de l'horror de la guerra, esperant una nova vida digna.

Des del primer moment, la immensa majoria d'ens locals catalans han mostrat la seva predisposició a acollir persones refugiades, malgrat no disposar de les competències d'asil, i han dedicat recursos per ajudar-les mitjançant la campanya d'emergència del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament per ajudar a les persones que cerquen refugi a Europa, i sensibilitzar sobre la situació en que viuen i les causes que han provocat la seva fugida.

Mentre això passava, la majoria dels governs europeus i les institucions internacionals i de la Unió Europea han incomplert els acords signats sobre refugi i asil, mentre la societat civil catalana reaccionava mostrant la seva solidaritat activa, tot mobilitzant-se a l'hora de demanar a les institucions competents que obrissin vies segures per poder acollir persones refugiades.

En aquest sentit, ha sorgit a Catalunya la campanya unitària Casa Nostra És Casa Vostra, conformada per milers de persones a títol individual, col·lectius i moviments socials, ONG i empreses del sector cultural, amb l'objectiu de denunciar la situació que viuen les persones refugiades i migrants, aconseguir la sensibilització i mobilització de la ciutadania i demanar polítiques d'acollida reals i efectives a les institucions, sota el lema "volem acollir".

Les entitats municipalistes catalanes han rebut la petició de la campanya Casa Nostra És Casa Vostra de fer tot el possible perquè el món local mantingui i reforci el seu compromís actiu ajudant les persones que necessiten protecció internacional, i es sumi a la seva iniciativa.

Per tot això, des de (institució)....., es proposa l'adopció dels següents acords:

- Declarar l'ens local (nom) municipi adherit a la campanya Casa Nostra És Casa Vostra.
- Sumar-se a la campanya de suport a l'acollida de població refugiada en trànsit a Europa víctima dels conflictes armats a l'àrea mediterrània del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.
- Convocar a la ciutadania a mobilitzar-se assistint a la convocatòria de manifestació de la campanya Casa Nostra És Casa Vostra que es celebrarà a Barcelona el proper 18 de febrer.
- Fer arribar aquest acord al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, a la

Federació de Municipis de Catalunya, a l'Associació Catalana de Municipis, a la Campanya Casa Nostra És Casa Vostra, així com a les entitats socials del municipi (o ens local supramunicipal si és el cas).

Barcelona, gener de 2017

ELS GOVERNOS LOCALS DE CATALUNYA EN SUPORT A PROACTIVA OPEN ARMS

En els darrers dos anys, Proactiva Open Arms ha rescatat més de 54.000 persones de ser ofegades a la Mediterrània, fugint de la guerra i de la persecució i cercant refugi a Europa, amb el suport econòmic i polític del món local català en general i del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament en particular, en el marc de la campanya #mónlocalrefugi.

Malgrat aquesta magnífica tasca, Proactiva Open Arms ha estat víctima de l'assetjament per part de les autoritats líbies i italianes per tal que l'entitat deixi de rescatar refugiats. Prova d'això és que de les nou organitzacions que treballaven al Mediterrani fent aquesta tasca, només en queden tres a causa de la persecució de les autoritats líbies i italianes des del 2017.

El darrer episodi d'aquest assetjament ha estat la confiscació preventiva el vaixell de l'ONG badalonina Proactiva Open Arms per part de les autoritats italianes sota les inversemblants acusacions d'afavorir la immigració clandestina i d'associació criminal, delictes que comporten fins a set anys de presó.

Salvar vides en cap cas no pot ser delictes, i les acusacions de tràfic de persones estan absolutament fora de lloc en una organització humanitària coneguda i fiable com Activa Open Arms. Recordem que el dret del mar estipula que la protecció de la vida humana és prioritat absoluta.

Per tot això, des de (institució), es proposa l'adopció dels acords següents acords:

- Mostrar tot el suport i tota la solidaritat a l'ONG Proactiva Open Arms per la magnífica tasca que fa salvant vides de persones que cerquen refugi i protecció internacional.
- Rebutjar les acusacions contra Proactiva Open Arms i exigir l'aixecament de la immobilització del seu vaixell, així com la retirada dels càrrecs contra els treballadors i treballadores de Proactiva Open Arms.
- Fer arribar aquest acord al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, a la Federació de Municipis de Catalunya, a l'Associació Catalana de Municipis, a la Generalitat de Catalunya, al Govern de l'Estat espanyol i als governs de Líbia i d'Itàlia.

Barcelona, 22 de març de 2018

El món local català davant la realitat del refugi a l'Estat Espanyol

El món viu una greu crisi humanitària com a conseqüència del desplaçament de milions de persones que fugen dels desastres naturals, els conflictes armats, la violació de drets humans o la pobresa. La manca de vies legals i segures per a l'entrada a la Unió Europea empenyen els refugiats a posar-se en mans de les màfies i seguir rutes perilloses.

Només l'any 2017, més de 3.000 persones van morir ofegades en naufragis mentre creuaven la Mediterrània. En el primer trimestre de 2018 ja han mort o desaparegut 500 persones intentant creuar la Mediterrània.

Per fer front a aquesta situació, la Comissió Europea va proposar el maig de 2015 dos mecanismes d'emergència per implicar els estats membres i alleujar el pes que estan patint els països de les fronteres del sud d'Europa i els països veïns de Síria. Malgrat això, l'Estat espanyol va incomplir les quotes de reubicació i de reassentament de persones refugiades acollint tan sols un 11% de les 17.337 persones refugiades que havia d'acollir en 2 anys.

Els vergonyants acords entre els Estats de la UE i Turquia han permès retornar a territori turc sense garanties de respecte dels seus drets fonamentals persones refugiades que havien arribat a Grècia, obviant que tota negociació en el marc del Consell d'Europa ha d'estar subjecta al respecte a la Declaració de Drets Humans i al Dret Internacional.

Vista la situació que pateixen les persones que cerquen refugi arriscant les seves vides i es veuen abocades a les màfies, toca reclamar vies d'accés a la protecció internacional legals i segures en països d'origen i trànsit i que el govern de l'Estat assumeixi la seva responsabilitat acceptant íntegrament les quotes de persones reubicades i reassentades que li corresponen.

Les ciutats i els municipis tenim un paper clau en l'assistència i l'acollida efectiva de refugiats. És en l'àmbit local on es gestionen les necessitats més immediates: allotjament, manutenció, roba, atenció mèdica, educació, orientació sociolaboral, lingüística, etc. Una tasca a la que cal sumar els recursos que dediquem el món local a l'ajuda humanitària i la cooperació al desenvolupament per donar assistència a les persones que fugen de les guerres, de la persecució política o dels desastres naturals i cerquen refugi i protecció internacional.

El món local afrontem un doble repte: el d'acollir en un termini curt en condicions dignes les persones que busquen protecció i, a llarg termini, el més important i durador, garantir la seva autonomia i accés al mercat laboral perquè puguin incorporar-se a les societats d'acollida.

No obstant això, la relació de l'Estat espanyol en l'etapa de Mariano Rajoy amb les administracions locals ha estat quasi nul·la en aquest àmbit. A dia d'avui, no hi ha un

mecanisme de coordinació eficient entre l'Estat, les comunitats autònomes i els municipis que permeti conèixer amb previsió el desenvolupament dels programes de reubicació i reassentament. Tampoc està prevista cap forma d'accés als Fons

Europeus d'Asil, Migració i Integració (FAMI) per part de les ciutats que dediquem recursos propis a l'acollida de refugiats.

La manca d'informació i coordinació per part del Govern estatal genera uns impactes a nivell local que ens obliguen a destinar una gran quantitat de recursos per assegurar un mínim de dignitat a les persones refugiades veïnes de les nostres ciutats.

Darrerament hem viscut episodis de criminalització i assetjament de les organitzacions i les persones que han donat protecció i assistència a les persones refugiades per part de diferents autoritats governamentals i judicials per tal que aquestes persones i organitzacions no governamentals deixessin de rescatar refugiats sota inversemblants acusacions d'afavorir la immigració clandestina i d'associació criminal o de col·laboració amb les màfies.

Salvar vides en cap cas no pot ser delictes, i les acusacions de tràfic de persones estan absolutament fora de lloc en l'acció humanitària, i davant d'aquestes campanyes de persecució la resposta del món local no pot ser altra que ajudar a aquestes persones i organitzacions que salven vides. Bloquejar l'acció de les organitzacions humanitàries suposaria exposar milers de persones a morir ofegades al mar.

Coincidint amb la commemoració del Dia Internacional de les persones refugiades el 20 de juny, els governs locals reafirmem el nostre compromís amb el dret al refugi recordant que els municipis catalans hem mostrat abastament la nostra predisposició a acollir persones refugiades malgrat no disposar de les competències d'asil ni accés al finançament necessari.

El món local català ha dedicat recursos per donar assistència i aixopluc a les persones que cerquen refugi a Europa, mitjançant la campanya d'emergència del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament **#mónlocalrefugi** i ha sensibilitzat sobre la situació en què viuen, així com les causes que han provocat la seva fugida. Per altra banda, bona part d'aquests municipis ja estan acollint persones refugiades amb qualitat destinant part dels seus recursos locals a afavorir la integració i la cohesió social.

Valorem positivament l'anunci del nou Govern de l'Estat d'acollir les 600 persones del vaixell Aquarius que durant dies han estat a la deriva buscant un port europeu on demanar asil, i la predisposició del Govern de la Generalitat de Catalunya d'oferir acollirlos en territori català. En aquest sentit, desitgem que els governs locals i autonòmics siguin tinguts en compte d'ara en endavant a l'hora de dissenyar i desplegar la política pública d'asil i refugi de l'Estat.

Per a això, els governs locals catalans acorden:

1. Exigir al Govern de l'Estat que compleixi amb els acords davant la UE del 2015 per a

l'acollida de les 17.337 persones refugiades. Per facilitar-ho, les ciutats ens oferim a col·laborar de forma activa en el procés d'obertura de places de refugiats i en el desenvolupament del Programa estatal de Refugi.

2. Exigir al Govern de l'Estat el replantejament del procediment d'atenció social a sol·licitants d'asil a Espanya. Establint sistemes de coordinació i finançament eficaços amb les comunitats autònomes i les ciutats i municipis que permetin comptar amb informació actualitzada dels contingents de persones refugiades traslladades als nostres municipis així com informació sobre les previsions i la seva arribada efectiva.
3. Exigir al Govern de l'Estat que proporcioni informació detallada de la destinació dels Fons d'Asil, Migració i Integració (FAMI) per assegurar que efectivament es destinen a l'acollida de refugiats i immigrants.
4. Exigir la previsió d'un mecanisme per cofinançar els costos derivats dels processos d'atenció i integració de les persones migrants i refugiades, facilitant l'accés als municipis als Fons FAMI i a tots aquells fons europeus als que els municipis puguin optar per al desenvolupament de Programes municipals d'acollida complementaris al Programa estatal, tal com succeeix en altres països de la Unió Europea.
5. Instar les institucions europees que estudiïn sancionar aquells Estats com Itàlia que vulnera els convenis internacionals que regulen els rescats marítims i el dret a asil amb el seu comportament, i fem una crida a la corresponsabilitat dels Estats membres de la UE.
6. Mostrar tot el suport i tota la solidaritat del món local català a les organitzacions no governamentals i les persones voluntàries que salven vides i donen assistència i protecció a persones que cerquen refugi i protecció internacional.
7. Instar el Govern de Catalunya que reforci el Programa Català de Refugi i el Pla de Protecció Internacional a Catalunya, i garanteixi la coordinació dels diversos actors involucrats a través del Comitè Per a l'Acollida de les Persones refugiades.
8. Comprometre's a seguir dedicant recursos per donar assistència i aixopluc a les persones que cerquen refugi a Europa, mitjançant la campanya d'emergència del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.
9. Fer arribar aquest acord al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, a la Federació de Municipis de Catalunya, a l'Associació Catalana de Municipis, a la Generalitat de Catalunya, al Govern de l'Estat espanyol, a l'Ambaixada d'Itàlia a Espanya i al Consolat d'Itàlia a Barcelona.

Granollers, juny de 2018

